

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

„Bízzatok, ne féljete, én vagyok”
(Máté 14,27)

**A GALILEAI TENGERT PARTJÁN
GYERMEKTÁBOR**

„Ezt mondja a magasztos, a felséges, aki örök hajlékában lakik, szent az ő neve: Magasságban és szentségben lakom, de a megtörttel és alázatos lelkűvel is. Felüdíttem az alázatosak lelkét, felüdíttem a megtörtek szívét. Mert nem örökké perlek, és nem vég nélkül haragszom, hiszen elaléltna előttem a lélek, az emberek, akiket én alkottam.” (Ézs 57,15–16)

A TARTALOMBÓL

8

AKINEK A MÁSIK FONTOSABB PÁLYI PÉTER IGEHIRDETÉSE

20

50 ÉVE IKTATTÁK BE SZÜCS FERENCET

39

GYERMEKTÁBOR 2024

IMÁDSÁG

Irgalmas, kegyelmes, megbocsátó Istenünk, mennyei Atyánk Jézus Krisztusban, a Szentlélek közösségében! Köszönjük, hogy elindulhatunk, jöhetünk Hozzád. Köszönjük, hogy Te már rég megtetted ezt a lépést, rég megtettél mindent értünk, rég megváltottál, megbocsátottál. Segíts, hogy kiartsunk a Feléd vezető úton, se belső kétség, se külső akadályok fel ne tartóztassanak azon.

És indíts valóban őszinte, igazi bűnbánatra, hogy ne próbáljuk kendőzni, szépíteni vétkeinket, ne másokat hibáztassunk. Kimondjuk Előtted, egészen személyesen: Atyám, vétkeztem ellened, köszönöm, hogy bűneim terhével Hozzád jöhetek, Atyámnak szólíthatlak, és bízhatom abban, hogy Krisztus érdeméért meghallgatsz, könyörülsz rajtam, befogadsz, megtisztasz, meggyógyítasz. Nem vagyok erre méltó, csak ítéletedre szolgáltam rá, semmi másra, és mégis milyen csodálatos a Te jóságod, szereteted: megajándékozol bocsánatoddal, annál is többel, a Te igazságoddal. Azt kértem, hogy ne tiporj el bűneim miatt, és Te gyermekeddé tettél, dicsőségben részesítesz. Örülsz nekem, aki olyan sok fájdalmat okoztam Neked, megünnepled Hozzád térésemet. Ő, add, Atyám, hogy nekem is fontos legyen bocsánatod, és feltétlen szereteted elég feltétel, motiváció legyen arra, hogy ne éljek vissza bizalmaddal, és valóban gyermekedként éljek. Taníts meg nagylelkűségeddel a nagylelkűségre, bocsánatoddal a megbocsátásra. Bocsásd meg, hogy sokszor kemény a szívem mások felé: nem akarok lemondani a sérelmeimről, talán a haragról és bosszúvágyról sem, pedig csak akkor lehetek szabad, ha a szívemet nem tartják megkötözve ezek az indulatok. Tégy szabad, hálás, Krisztusnak élő gyermekeddé kegyelmedből, kegyelmedért.

Könyörülj, mennyei Atyánk, mindnyájunkon. Te látod harcainkat, küzdelmeinket, függőségeinket, adj erőt, hogy elég erőtleneeknek érezzük magunkat ahhoz, hogy elfogadjuk megmentő, szabadító irgalmadat. Lelked által adj győzelmet nekünk félelmek, szorongások, minden kicsinyhitűség fölött. Áldd meg családjainkat, teremts békességet, egyetértést, ajándékozz meg Krisztus tiszta örömeivel. Problémáinkban adj megoldást, nehézségeinkből kiutat, és mindenekfelett hitet a kitartáshoz, a megmaradáshoz, hogy meg ne hátráljunk, hanem életet nyerjünk. Krisztusért. Ámen.

(Domahidi Béla mezőbergenyei (Erdély) református lelkipásztor imádsága) ■

Golgota

Sok országot bejártam vándor kedvvel tele,
Sok sziklacsúcson álltam, nézván a völgybe le.
Bejártam már e földet: van ott ezer csoda,
Nem láttam én dicsőbbet, minő a Golgota.
nem láttam én dicsőbbet, minő a Golgota.

Hófödte homlokával felhők közé se néz,
Magasba nem világol a napsütötte bérc.
De földtől még oly messze nem voltam én soha,
S az éghez oly közel sem, mint rajtad, Golgota.
S az éghez oly közel sem, mint rajtad, Golgota.

Nem díszlik annak csúcsán az örökzöld fenyő,
Sem ékes pálmafáktól nem díszlik a tető.
Nincs rajta cédruserdő, sem myrtusok sora,
De egy kereszt áll fából, s rajt az Isten Fia!

Nem látható ott semmi, kiváló pompa, dísz,
Virágos, tarka pázsit, hullámos tiszta víz.
De van egy kedves orca, melynél dicsőbb soha
Nem tűnt fel semmi tájon, csak rajtad, Golgota!

A Világ Megváltója

Miért hogy Ő, kit angyalének dicsért,
Költötte ránk szerelme kincseit,
Vagy mint a pásztor elveszett után járt,
Elmémmel fel nem foghatom, miért?
De azt tudom, hogy Júdeából származott,
Hogy Betlehemben jászolágya volt,
Hogy Názáretben élt és ott volt otthona,
Ím így jött el Ő, a Világ Megváltója.

Nem érthetem, miért szenvedett némán,
Békéje fénylik Golgota hegyén.
Szíve miért szakadt meg a keresztfán,
Tövisből mért kapott ott koronát?
De azt tudom, hogy megtört szívek orvosa,
Bűn, félelem tüzét megoltja Ő,
Megterhelt lélek láncait leoldja,
Ezért jött el Ő, a Világ Megváltója.

Miképpen áldja Őt magát majd a Föld,
Ha egy szaván a béke lesz az úr,
Vagy sejted-e az ujjongásnak árját,
Ha minden szívet lényé majd betölt?
De azt tudom, hogy angyalének ujjong,
Megváltott lelkek hangja zengi Őt,
Az Ég a Földnek, Föld az Égnek mondja:
Végre király Ő, a Világ Megváltója.

Nem csörgedez ott csermely, forrásvíz sem ömöl,
De van egy másik forrás, amelytől felüdül
A lélek, bármily fáradt, ó áldott, szent csoda,
Örök élet forrása zúg rajtad, Golgota!

A halmot nem borítja aranyos napsugár,
Sőt inkább ott ül rajta évszázados homály.
De nékem olyan fényes e halom homloka,
A legderűsebb ég van feletted Golgota!

Ottan mellére üt a kemény szívű pogány,
Égi öröme lelt ott lator a szégyenfán.
Ott zengnek angyal-seregek, és zeng halleluja,
Örök karok harsognak felőled Golgota!

Te fáradt földi vándor, pihenned ott lehet.
Ott vár reád Megváltód, ott rakd le terhedet.
Mondd el, ha égi béke gyógyírja száll reád,
Egy út vezet csak égbe, s az Golgotán visz át.
Egy út vezet csak égbe, s az Golgotán visz át.

A Golgotán

1. A Golgotán ott szenvedett,
Én bűnömért tett eleget.
Ott áldozott szent vérével,
Éltet adott gyötrelmével.

Oh, Golgota, gyásznak hegye,
Hol Jézus értem vérezett!
Oh, Golgota, áldás hegye,
Hol megszerezte üdvömet.

2. Rendül a föld, hábor'g az ég,
Lehajtja most áldott fejét;
Nyitva az út a menny felé,
A béke vár Atyánk ölén.

Oh, Golgota...

3. Oh, Jézusom, vajh hogy lehet,
Hogy így szeretsz Te engemet?
Hogy fölvevél keresztedet,
Értem adtad szent éltedet?

Oh, Golgota...

NYILAS ZOLTÁN ESPERES IGEHIRDETÉSE

Böjt, ami Krisztus mellé állít

Lekció: Ezsdrás 8,21-23

Textus: Máté: 6,16-18

Kedves testvérek! Máté evangéliumában Jézus arra bátorít bennünket, hogy gyakoroljuk kegyességünket, hogy nyilvánvalóvá legyen a hétköznapi életben is, hogy mit jelent az Ő követése, a Jézus Krisztusban való hit megélése.

A kegyes élet gyakorlását az eleink is fontosnak tartották. A mi református kegyességünkben a legnagyobb hangsúly az imádságon volt. Már két alkalommal említettem a 17. század fordítását, a Praxis Pietatis-t, amely tulajdonképpen az első református imádságos könyv, amelyben példákat találhatunk arra, hogy hogyan fordulhatunk imádságban az élő Istenhez.

De Jézus felhívja a figyelmünket arra is, hogy a kegyes élet megjelenik a bőkezűségben is, amikor a nincstelenek felé fordulunk (ezt nevezi az evangélium alimizsnának), hogy az ember legyen kész a másik ember megsegítésére, és ne csak szavakkal, hanem a gyakorlatban is.

Jézus beszél továbbá a böjtölésről is. Nagyjából ez a praktikus sorrend egy református ember életében, még ha nem is jó ez a sorrend, de a mindennapi életben így teszünk. Az imádságban buzgólkodunk, az adakozásról hallgatunk, a böjtölés pedig olyan távoli, nem református szokásként jelenik meg a mindennapokban. Ráadásul amikor böjtről van szó, leginkább a télből tavaszba menetelre, a húsvét előtti időszakra, a nagyböjt hat hetére gondolunk, amikor is Jézus Krisztus kereszthalálába, a megváltásba kapcsolódunk be.

Hogy lehet nyáron a böjtölésről beszélni? Nos, az első okunk erre az, hogy erről szóltak az elmúlt napokban az evangéliumi részek: a keresztyén valósággyakorlásról. A második, hogy a böjt benne van a Szentírásban. Gyakorlatként van benne. Az Ezsdrás könyve felolvasott igéiből hallottuk, hogy amikor Ezsdrás idegen földön van és haza kívánczik,

böjttől és imádkozik, és erre hívja társait is. Talán mindannyian megértjük és elfogadjuk, hogy miért böjtölnek. Azt mondja Ezsdrás, hogy hát ha mi azt mondjuk, hogy Isten a mi oltalmunk, Isten vezet és megsegít bennünket az idegen földtől egészen hazáig, Babilontól Jeruzsálemig, akkor miért kérnénk a királytól fegyvereket, hogy őrizzék az utunkat? Hát vagy az egyik igaz, vagy a másik. Vagy a fegyverek erejében bízunk, vagy Isten oltalmában. Milyen arcpirító lenne, hogy mi azt mondjuk hónapok, évek óta, hogy Istenben bízunk, majd Ő hazavezet minket, aztán odamennénk a királyhoz, és azt mondanánk, hogy de hát azért biztos, ami biztos, indítsd el a seregeket utánunk, jól felfegyverezve, hogyha az úton megtámadna bennünket valaki, legyen aki megvédelmez minket. Nem szeretném ezt a mondatot abszolutizálni, de ez van ebben az imádságban, mert azt mondja: „Böjtöltünk tehát, és könyörög-tünk ezért Istenünkhöz, ő pedig meghall-gatott minket”.

Aztán olvasunk böjtről Nehémiás könyvében, meg Dániel könyvében is. A

nagyböjttel kapcsolatban pedig mindig előttünk áll Jézus Krisztus negyven napos böjtje is.

És hadd hozzak még egy példát ide, ami egy nagyon furcsa szituáció: Isten visszaküldi Jónást a megszállók országába, Assíria birodalmába, és azt mondja neki: Indulj, menj Ninivébe, és hirdesd ott az üzenetet Isten felséges dolgairól. Hát nem kívánom ezt a küldetést senkinek! Visszamenni a fogvatartókhoz, és az evangéliumról, Isten jóságáról beszélni...! És hát Jónásnak sem tetszik ez. De Istennek igen. Isten a botladozó emberi gondolatok, nyelvek ellenére egy ébredést indít ebben a városban, és amikor ez a hír eljut a királyhoz, a király böjtöt hirdet. Azt olvassuk a Szentírásban, hogy emberek és állatok egyaránt böjtöltek. Még az állatok is!

Szóval, amikor a Biblia böjtről beszél, az nagyon komoly és mély dolog. Ezt nem lehet csak úgy elintézni, hogy rendben van, reformátusként a nagyböjti időszakban valahogy megpróbálom a gondolataimban elfogadni. Mert valóban szinte teljesen idegen a mi gyakorlatunk-

tól. Hadd igazoljam ezt, testvérek, a 69. Zsoltárral. Most már lehetőség van arra, hogy szavakat keressünk az énekeskönyvben. Beütöttem az elektronikus énekeskönyv keresőjébe azt a szót, hogy „böjt”. A nyolcszázvalahány énekünk közül egyetlen találati rekordot kaptam: a 69. Zsoltárt. Persze kereshettem volna még úgy is, hogy „zsákruha”, vagy „hamu”, amelyek kapcsolódnak a böjti szokáshoz, ezeket nem ellenőriztem, de ez a kifejezés, hogy „böjt”, a református

Isten mondja róla azt, hogy jó. És azért, mert Isten mondja azt, hogy itt van ennek a határa, és bármennyi kérdést teszünk fel, bárholnan közelítjük meg ezeket a kérdéseket, ez a határ mégiscsak az Isten által levert határ.

Nemrég beszéltem fiatal szolgatársunkkal, barátunkkal, Boross Sámuellel, aki elkezdte

énekeskönyvben egyedül a 69. Zsoltárban szerepel. Nincs több.

Érezzük tehát, hogy Jézus itt valami fontosat mond, és azért idegen tőlünk, mert nincs benne a gyakorlatunkban.

Mi az, amit megtanulhatunk a böjtből? Mi az, amire Jézus szeretne ma bennünket itt, ebben a forróságban tanítani?

Az első, kedves testvérek, hogy a böjttel kapcsolatban mindig meg kell hogy jelenjen egy olyan kérdés, amit mindenkinek saját magában kell tisztáznia: ez a fegyelemnek a kérdése. Mi irányítja az életemet? Van-e benne valami olyan, ami gátat, féket szabhat az életemben? Kezdjük most már érteni, hogy itt nem a törvényekről van szó, melyek a külső korlátokat, a szabadság külső korlátjait jelentik, hanem azokról a belső cövekeinkről, amelyek nélkül tulajdonképpen nem volnánk azok, akik vagyunk. Azokról a belső meghatározottságainkról, amelyek nem külső kényszerből, hanem belső meggyőződésből nem tudunk, és nem is akarunk átlépni. És látjuk annak tágas intervallumát is, hogy ki hol húzza meg a belső fegyelmi határokat. Valaki egyáltalán nem ismer ilyet – róla szoktuk mondani: nem ismer se Istent, se embert. És vannak, akik viszont komoly belső határokat szabnak meg. Ezen a belső fegyelmen belül kell értenünk az erkölcsi szabályainkat is. Nem feltétlenül keresztyén, de már a keresztyénséghez közelítő belső erkölcsi szabályokat kell ezen értenünk, amelynek magyarázatát már nem magunk határozzuk meg, nem magunk szabjuk meg, nem azért, mert mi így gondoljuk, hanem – hadd mondjam most így –, mert Isten gondolja így. Azért, mert

tábori lelkési szolgálatát. Most egy alapképzelesen vesz részt. Azt mondta, hogy az első hét még csak bemelegítő hét volt, a következő is még ilyen bemelegítő hét lesz: egy kis gimnasztika, fekvőtámasz, futás, ilyesmi, de még nincsenek benne megerőltető dolgok, bár a rendetlenségért jár egy kis plusz. De szolgatársam már mindjárt az elején beleütközött a valóságba. Megkérdezték tőle, mi akar lenni. Azt válaszolta, hogy tábori lelkészként szeretne szolgálni. Hát ez régi bűn – mondja a kiképző. Miért? Azért, mert a papok mindig hazudnak, és mivel régi a Biblia, ezért régóta hazudnak. Hát körülbelül így sorolták be őt. Ez volt az ő sorozása.

Jézus ugyanúgy, mint az imádságnál és az adakozásnál, a böjtről is azt mondja, hogy ez a szívnek a kérdése, nem a látzaté, nem a megfelelésé. Nem azért kell böjtolni, mert valaki ezt mondja, hogy ez így jó, hanem a szív szerint való szándékból lesz gyakorlat, de mégsem úgy transzparens, hogy mások színe előtt történik.

Előttem van egy presbiter húsz évvel ezelőtti története Szokolyáról. Egy nem túl magas, köpcös férfi (aki szerette és a mai napig szereti a református egyházat) életében történt egy nagy változás: megtért. De azt, hogy miért maradt a református egyház közelében, ő mindig a nagyapjával magyarázta. A nagyapja egy két méter körüli hatalmas ember volt, a faluban az egyik legerősebb ember. Nagyon nagy tekintélye volt, és nem csak erő kérdésében, hanem a családi tekintély kérdésében is. Két krumplis zsákot könnyen elvitt a hóna alatt, elől járt az

erdőben favágáskor, művelte a földeket. Azt mondta ez a presbiter, hogy gyerekként egyszer egy vasárnap rányitottam nagyapámra, és láttam, hogy ez a hatalmas ember az ágya mellett térdel, és hallottam, ahogyan imádkozik. Beleégett az egész életembe a nagyapám példája, akit mindig csak az erejéről, a nagyságáról, tekintélyéről ismertem, hogy ez az ember leborul valaki előtt. Ezért vagyok itt – mondta. És Isten később megadta neki azt, hogy találkozzon az ő Urával, Jézus Krisztussal. Egy presbiteri gyűlésen tett bizonyosságot arról, hogy Mátraházáról hazatérve élő Ura, élő Krisztusa van. Most már nemcsak a nagypapa tekintélye, hanem az ő életének Ura az, aki ide köti, ide úzi, hajtja az ő lelkét és életét.

Kedves testvérek, titkon való cselekedet, de valóságos gyakorlat a böjt is. Amikor vezetésért és áldásért fordulunk az élő Istenhez – ezt jelenti a böjt. Böjt az, amikor nemcsak toldozgatjuk, foldozgatjuk az életünket, hanem amikor valóban kiöntjük az életünket, ami tele van jóval, rosszal, egészen egyszerűen kiborítjuk, és azt várjuk, hogy Isten cselekedjen az életünkben.

Testvérek, a Szentírás azt mondja – bármilyen pimasznak is tűnik Jakab apostol mondata –, hogy hinni könnyű, mert az ördögök is ezt teszik. De a hit cse-

lekedetét, azaz, hogy hagyjuk, hogy Isten cselekedjen az életünkben, a valóságban megélni a legnehezebb. A böjt számunkra nem jó cselekedet, hanem Isten cselekvése a mi üres életünkben, amikor valami megmozdul – hadd mondjam így –, amikor valaki megszabadul, letörnek bilincsei, amikor azt várjuk, hogy Isten mutassa meg, hogy Ő hatalmas Úr, amikor nem a vagyonunkban, az ingatlanunkban, a hatalmunkban, befolyásunkban bízunk, hanem amikor Isten tesz és tehet, mert van tere, helye, ideje a mi életünkben.

Éppen ezért fontos, kedves testvérek, hogy gyakoroljuk a böjtöt. Félre ne érse senki, nem úgy küldelek haza titeket, hogy ma ne egyetek és ne igyatok. Nem az a böjt, hogy valaki tönkreteszi magát, hanem arról szól, hogy Istennek legyen helye az életünkben, és hogy ennek étel, vagy ital, vagy fecsegés, vagy tévésorozatok, vagy játék az akadálya, ezt ki-ki saját maga el tudja dönteni.

A fizikai böjttel, de egyéb dolgokkal kapcsolatban is tudunk arról, hogy amikor böjtölünk, vér megy a fejünkbe, és elkezdünk gondolkodni. Elkezdünk gondolkodni az Isten dolgai felől. Elkezdjük használni azt, amit az Isten adott nekünk, hogy átgondoljuk az egész életünket. Nem véletlen Jónás történetében, hogy a böjt és a megtérés összekapcsolódik.

Amikor azt várom, hogy Isten nyilvánvalóvá legyen.

Testvérek, a böjt drasztikus beavatkozás a mindennapokba. Amikor tele vagyunk étellel, akkor megvidámító módon szolgál közöttünk az Isten. Miért kihívás ez mégis nekünk? Azért, mert alapvetően mi szeretnénk mindent megváltoztatni. Nekünk vannak terveink, nekünk vannak ötleteink, nekünk vannak kész megvalósíthatósági tanulmányaink, elsősorban a másik ember életére, de sokszor a magunk életére vonatkoztatva is. Ám ha böjtölünk, akkor éppen ebből lépünk ki. Kilépünk az ötleteinkből, kilépünk a mindennapunkból, kilépünk a komfortunkból, és vállaljuk a fájdalmas hiányt, sokszor a valódi fájdalommal járó hiányt.

Éppen ezért hirdette meg a nyári időszakra református egyházunk a böjtöt és az imádságot, hogy Krisztus mellé álljunk, hogy Krisztus mellé szegődjünk, a kereszthordozó mellé, a Fájdalmak Férfia mellé, Megváltónk mellé, és hiszem, hogy, ha böjtölsz, akkor a társad, maga az élő Isten lesz, az Ő Fiában, Jézus Krisztusban.

(Az igehirdetés elhangzott a 2024. július 14-i ünnepi istentiszteleten a pomázi templomban.) ■

Tiszteletbeli presbiterek köszöntése

A 2024. június 9-i pomázi istentiszteletünkön köszöntöttük új tiszteletbeli presbitereinket: Bíró Istvánt, Cseri Istvánt és Sántha János korábbi főgondnokunkat. Cseri István helyett felesége, Cseriné Katika vette át az emléklapot, míg az önkormányzati és Európai Unió választásokon szavazatszámáláló biztosi megbízatás miatt távol lévő Takács László volt gondnokunk a június 23-i istentiszteleten vette át Nyilas Zoltán esperes úrtól az emléklapot.

JAKUS IMRE

A GOLGOTÁN

Őrjöng a nép ... fékvesztett a tömeg.
Názáreti, ma jaj lesz, jaj neked,
Kínlódni fogsz ma, híres Messiás,
Hiába lesz a lázadó sírás.
Hiába minden! — Hóhérok leszünk.
Kitárt kezekkel átalszegezzük.
S te úgy feszülsz ki fenn a Golgotán,
Hogy belehördülsz, ó zsidó király!
Győztünk, győztünk, rajtad a kereszt.
Érzed a terhét, ugye nem ereszt?
Nincs több utad. A Barabbás szabad.
Néki szavaztunk kegyelem-utat.
Te halni mész ... nehéz a lépted?
Botlik a lábad? Inog a térded?
Sebes a tested? A korona vág?
„Mesterek mestere, tegyél csodát!”

Őrjöng a nép ... fékvesztett a tömeg.
Zúgnak, búgnak a feszítőd meg-ek.
Minden szó éle a szívébe vág.
Fátylas szemmel nézi a Golgotát.
Ereje fogytán, botladoz, alél,
Testéről csurogva csepeg a vér ...
Aztán leroskad ... A keresztre hull ...
Gyilkosa moccan: felkacag vadul,
Ütött az órád ... süjtölöt ... szeget ...
Átlyukasztom a szentséges kezet ...
Meghal a Jézus! ... zuhog az ütés ...
Pillanatok. A hír rikongja: kész.
Emelkedik már, nézzétek, csodás
Ez a kereszten függő Messiás.
Ez a fényszóró Mester, ez a szent
Vérzón feszülve a magasba fennnt.

Őrjöng a nép ... fékvesztett a tömeg.
Morajlik már a „megfeszítettet”
Függ a kereszten, szenvedőn lenéz,
Oly hihetetlen néki az egész.
Alatta porszem, — hangya — emberek,
Átokdobálók, vére meg pereg,
Akiiket ismert, itt vannak ma mind,
Jöttek figyelni a halált, a kint.
Vagy nem figyelnek, játszanak csupán,
Kockát dobálnak fenn a Golgotán.
A játszma fontos, nagyszerű a tét!
Ki fogja nyerni Krisztus köntösét?
Emellett semmis minden kis dolog!
Krisztus ... Kereszt ... a Mester felzokog
S míg két kezéből csurdogál a vér,

Alant a porban kockát vet egy tenyér:
Függ a kereszten, a földre lenéz.
Oly hihetetlen néki az egész.
Előtte állnak a zsidó papok,
Gajdolvá mondják, „Mester, ha tudod
Add vissza most önmagad nekünk,
Hagyd a kereszted! Tedd meg és hiszünk ...
Szállj a rögökre, szállj alá ... gyere,
Várni fog itt lenn a világ öle.”
Eléd borulunk, főpapunk leszél!
De megnémult ez? — Hallgat, nem felel,
Csukott az ajka ... mégis ... szóra nyit.
Azt hiszi, használ, ha átkoz valakit?
Figyeljétek csak, halljátok! beszél.
— Hallják s szívükben dermedez a vér —
Pedig beszéde sóhajos, meleg;
„Atyám, nem tudják mit cselekszenek”

Függ a kereszten ... a földre vigyáz.
Szívéhez száll egy bánatos sírás
— Az édesanyja jajja úgy lehet
Hiszen szívtepőbb sírás nem lehet —
Mi volt a vétked? ... Mesterem, Fiam!
Ártatlanul ... elvérzik ... vége van ...
Csak még egy szócskát, Jézus, Jézusom!
S a Krisztus sóhajt: „úgy szomjúhozom”.
A hangja fáradt — jönne már a vég?
... Sötétülés ... Most ... meghasadt az ég ...
A golgotás táj megmozdul, remeg
S amíg a szent szó: „elvégeztetett”
Árad, zuhog a világon át,
Bújik az ember! (Menti már magát)

Nappal vagyon és mégis éjszaka ...
„Végünk ... Ő volt ... a szent Isten fia”
Csöndes a táj ... Krisztus keresztje áll.
Ölve tartja takaró homály.
Sehol egy lélek ... halott a világ!
Egyedül hagyták az Isten fiát.
Nincsen kereső? Nem jó már beteg
Sebet mutatni? ... „Elvégeztetett”
Koromsötétség, szörnyű némaság.
A mindenségnek szívverése áll
S az éjben ekkor messze, valahol
Fölfáj, fölsír egy borzalmas sikoly,
Őrjöngve hulló: Jézusom, Uram!
Az áruló sír ... vége, vége van ...
Júdás keres ... nem kell a pénz neki.
Már eldobálta, fojtja, égeti ...
Irgalmazza! — oly néma most a táj,
Csönd van ... félelmes csönd a Golgotán...

Akinek a másik fontosabb

Lekció: Jób 38,1-11

Textus: 1Jn 4,7-8

„Szeretteim, szeressük egymást; mert a szeretet Istentől van, és aki szeret, az Istentől született, és ismeri Istent; aki pedig nem szeret, az nem ismerte meg az Istent; mert Isten szeretet.”

Azt hiszem, Isten mindannyiunktól megkérdézheti azt, amit Jóbtól: Hol voltál, amikor a földnek alapot vettem? Mondd el, ha tudsz valami okosat. Mit mondhatnánk? Ott voltunk? Te ott voltál, testvérem? Azt hiszem, egyikünk sem mondhatja azt, hogy ott volt.

Nem volt ott senki, amikor Isten megteremtette és alapot vetett ennek a világnak, azaz létrehozta a természet törvényeit, amelyek azóta is összetartják a világot, amelyek mindig ugyanazok. Ez volt az alapvetés. Nem voltunk ott. Csak azt tudjuk, hogy nagy és biztos rend van ebben a világban. Olyan rend, amire alapozni lehet a tudásunkat. Ha nem volna ez a rend, autóink se lennének, házunk sem lenne. Ha mindig változnának a természet törvényei, nem tudnánk alkotni. Bizony, mit mondhatnánk okosat erről? Hiszen fogalmunk sincs arról, hogy a természet állandó törvényeit hogyan alkotta meg Isten, és miért olyanak alkotta meg, amilyenek.

És mégis, milyen az ember? Az ember okosabb akar lenni az Istennél. Majd mi megmondjuk, hogyan teremtdött ez a világ, és megpróbálják egyes emberek elhomályosítani Isten örök rendjét. Ostoba és lehetetlen elméletekkel állnak elő azzal kapcsolatban, hogy hogyan keletkezett ez a világ. Azt mondják, csak úgy a semmiből, csak úgy magától, úgy, hogy a semmi fogta magát, és egyszer csak felrobbant, és ezt úgy hívják: ősrobbanás. És mennyien elhiszik ezt a butaságot! Pedig tudjuk, egyikünk sem

volt ott a kezdeteknél, egyedül Isten. Éppen ezért mi emberek csak azt tudhatjuk a kezdetekről, amit elárult nekünk az Úr.

És bizony, kik vagyunk mi? Kik vagyunk mi emberek, hogy bármit is mondhatnánk a kezdetekről, bármit, amit Isten nem árult el arról? S testvérem, egyáltalán gondolkoztál már arról, ki is vagy te igazából? Hogy miért vagy ezen a világon? Hogy mi értelme van annak, hogy élsz? És egyáltalán van értelme, van célja az ember életének? Te tudod, testvérem, hogy miért vagy ezen a világon? Meg egyáltalán, gondolkoztál már arról, hogy egyáltalán miért létezik ez a világ? Miért teremtett Isten egyáltalán valamit is? Úgy gondolom, hogy ezek életünk legnagyobb kérdései, amelyekre ha felelni tudunk, biztos lábakon állhatunk a világ forgatagában.

Nos, vajon van jó válasz ezekre a kérdésekre?

Igazi válasz nyilván csak attól lehet, aki ott volt. Csak az tud ezekre a dolgokra válaszolni, az tudja megmondani, aki ott volt a teremtnél.

Van válasz ezekre a nehéz kérdésekre? Igen van, testvérek. Létezik válasz, mert az Úr nem akar minket bizonytalanságban és sötétségben hagyni ezekben a kérdésekben sem. A titok nyitja ott van János 1. levelének 4. fejezetében, a 7. versben. Így hangzik: „*az Isten szeretet*”.

Mit jelent mindez? Gondolkozzunk együtt!

Ha Isten szeretet, akkor ez azt jelenti, hogy Ő szeretni akar. Mert ez a szeretet lényege: a Szeretet szeretni akar. De az Isten ott van egyedül, nincs mit és nincs kit szeretnie. De szeretni akar valamit és valakit. Ugyanakkor van hatalma arra, hogy teremtsen valamit, amit szerethet, és teremtsen valakit,

akit szerethet. Olyan valakit, aki képes Istenhez hasonlóan szeretni: az istenképzű embert. Olyan valakit, akitől az Isten viszontszeretetet kaphat. Hiszen a szeretet – tudjuk jól – akkor teljesedik ki igazán, amikor a szeretetére szeretet-feleletet kap.

Ezért is csodálatos ajándéka Istennek egy gyermek születése. Egy ilyen kicsiny gyermek tanít meg minket arra, hogy milyen is az igazi szeretet. A szeretet, amely nem néz érdemet. A szeretet, amely érdemtelenül visel gondot a másiktól. A szeretet, amely áldozatot vállal a másikért. A szeretet, amelynek célja, hogy boldoggá tegye a másikat.

Istennek tehát van hatalma arra, hogy teremtsen, hát megteremti ezt a világot. Kifeszíti az eget, visszaparancsolja és határt szab a nagy vizeknek, benépesíti a földet állatokkal és gondoskodik róluk. Körülveszi őket gondoskodó szeretetével, ahogy a 104. Zsoltárban olyan szépen meg van írva. Ajánlom a testvéreknek, hogy ha hazamennek, olvassák el, hogyan gondoskodik az Isten mindenről.

És miután megteremtette, már van mit szeretnie. Szereti is ezt a világot, de nincsen benne olyan lény, olyan élet, akit úgy szerethetne, hogy az viszontszeretetet adjon neki. Ezért megteremti az embert, téged és engem, hogy legyen valaki, aki a szeretetére szeretet-feleletet tud adni. Szeretet-feleletet adni, azaz igazán szeretni Istent. Ezért istenképzűvé formált minket, hogy úgy tudjunk szeretni, mint Ő.

Erre az állatok nem képesek. Lehet, hogy most sokan felkapják a fejüket, és azt mondják: De hát az én kutyám szeret engem. Vagy a macskám, hiszen ott dörgölődik mindig a lábamnál, az szeret engem. Abból gondolják ezt sokan,

mert nagyon örül a kutyánk, amikor újra lát minket. Testvérek, ez az öröm nem szeretet. Ez udvarlás, nem szeretet. Ezt az örömet az érdek vezeti.

Mert mi a szeretet? Mikor mondhatjuk el valakiről, hogy szeret minket. Mit jelent szeretni? Szeretni, testvéreim, azt jelenti, hogy akkor szeretek igazán, ha a másik fontosabb nekem, mint én. Az szeret, akinek a másik fontosabb, mint én, és gondoskodni akarok róla, és áldozatot akarok vállalni érte, és azt akarom, hogy boldog legyen. Inkább ő, mint én.

Testvérek, az Isten így szeret minket. Gondoskodik rólunk, minden szükségletünkről, és bizony áldozatot is vállalt értünk. Fiában, Jézus Krisztusban önmagát áldozta fel értünk. Inkább, mint hogy mi haljunk meg, és mindenképpen azt akarja, hogy boldogok legyünk. Ez a szeretet.

Nem szeretet a másik embernek való udvarlás. És nem szeretet az Istennek való udvarlás sem. Erre a szeretetre az állatok nem képesek. A saját életük mindennél és mindenkinél fontosabb számukra. Nagyon jól emlékszem, mikor Nagyszékelyben sétáltunk, és találkoztunk szarvas ünnövel, akinek éppen akkor született meg az utóda, aki nem tudott kimenni a horgusból. Amikor közeledtünk hozzá, az anyja nem támadott meg minket. Elmenekült és otthagyta. Ezt hívják szeretetnek? Ez nem szeretet. Ez életösztön. Érdek. Igen, az állatok udvarolnak nekünk, hogy ennivalót kapjanak, hogy jól bánjunk velük, hogy játszunk velük, de nem tudnak szeretni. Mert szeretni azt jelenti, hogy a másik ember, hogy az Isten fontosabb, mint én. Ezért vagyunk mi emberek ezen a világon: hogy szeressünk.

Értitek már, kik vagyunk mi emberek, és miért vagyunk ezen a világon? Igen, azért vagyunk, hogy szeressünk.

Ez két nagyon fontos dolgot jelent.

Az egyik, hogy figyeljünk oda és vegyük észre, ha szeretnek minket. Ne utasítsunk vissza senkit, se Istent, se embert, aki szeretettel közelít hozzánk, mert gondoskodni akar rólunk, mert áldozatot akar vállalni értünk, mert boldoggá akar tenni minket. Örömmel vegyük, és legyünk tudatában annak, hogy szeretnek minket.

A második pedig – ami talán még fontosabb –, hogy mi magunk is szeressünk. Szeressünk igaz szeretettel: tehát gondviselő, áldozatvállaló és boldoggá tevő szeretettel. Istent és embertársainkat. Így mondja ezt Isten igéje, így helyezi a szívünkre: „*Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből, és szeresd felebarátodat, mint magadat.*”

Szeressünk tehát, azaz legyen számunkra fontosabb önmagunknál az Úr és az embertársunk. Ezért vagyunk ezen a világon.

És aki ezt nem teljesíti, nem teszi, testvérek, bűne ez annak. Igen, a bűn végső soron szeretetlenség, mert minden vétek is szeretetlenségből származik. Az a bűnünk, hogy nem szeretjük úgy Istent és nem szeretjük úgy embertársainkat, ahogyan kellene. A szeretetüket elfogadjuk, de viszontszeretetet ritkán adunk.

Igen, tudom, sokaknak eszébe jut most, hogy képtelenség minden embert szeretni. No, ezért kellett meghalnia Jézusnak a kereszten. Mert Ő is tudta, hogy képtelenek vagyunk arra, hogy minden embert szeressünk. De testvérek, legalább az Istent szeressük úgy, ahogyan kell! Legalább Istent szeressük úgy, ahogy megérdemli, hogy legyen fontosabb önmagunknál! Már csak azért is, mert az Isten is így szeret minket: hogy mi fontosabbak vagyunk a számára önmagánál. Gondot visel rólunk, megad nekünk mindent, amire igazán szükségünk van; Fiában, Jézus Krisztusban önmagát áldozta fel értünk, mert fontosabbak vagyunk, mint önmaga, és ránk árasztja a szeretetét, hogy boldogok legyünk.

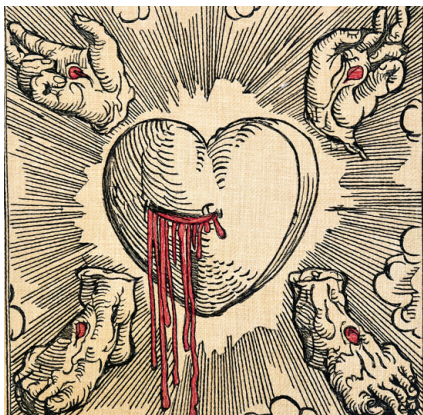
Igen, ezért van ez a világ, hogy Istennek legyen mit szeretnie. Azért vagy te ember, hogy az Úrnak legyen kit szeretnie, és azért vagy istenképű ember, hogy az Úr eme csodálatos szeretetére szeretet-feleletet adj, és így tedd Őt boldoggá.

Gondolj erre a feladatodra, testvérem, mielőtt bármit is teszel ebben a világban! Úgy legyen, ahogy Pál apostol mondja a Korinthusi levélben: „*Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!*” (1Kor 16,14) Ámen.

(Az igehirdetés elhangzott a 2024. június 23-i istentiszteleten a pomázi református templomban) ■

ÍRTA: KURFIS IMRE

PASSIÓ

NARRÁTOR Politikai természetű vádakról lévén szó, Pilátus kénytelen volt az ügyet alaposan megvizsgálni. Bevitte hát Jézust a belső szobába, abban a reményben, hogy Jézus négy szemközt őszintén fog beszélni, és megkérdezte: „Király vagy? Tényleg király vagy?”

Nem azt kérdezte, hogy királynak mondja-e magát, hanem hogy valóban király-e. A kérdése így barát-ságosan hangzott, szinte benne volt

annak a feltételezése, hogy Jézus valóban királyi vér és valahol valóban uralkodó.

Jézus hasonlóan elcsodálkozva válaszolt Pilátusnak: „Honnan veszed azt, hogy én király vagyok? Magadtól gondolod-e, vagy mások beszéltek neked ilyesmit?”

Pilátus erre nem tudott mit mondani. Ifjú korában, amikor még Rómában tanult, bizonyára foglalkozott filozófiával, de abból csak azt tanulhatta, hogy az igazságot senki sem ismerheti meg, mert minden ismeret bizonytalan, az ember tévedhet. A dolgok igazi lényegét egy ember sem ismeri tökéletesen.

„Nem vagyok én zsidó. A Te néped és a Te főpapjaid hozták ide hozám. Miféle bűnt követtél el? Király vagy-e csakugyan?”

„Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Aki az igazságból való, hallgat az én szómrá.”

Egy idő után Pilátus csak vállalt, és ennyit mondott: „Micsoda az igazság?” Majd kiment a vádlókhoz.

2. rész

SZEREPLŐK:

NARRÁTOR	SZÁZADOS
PILÁTUS	PÉTER
KAJAFÁS	TANÁCSOS
ANNÁS	MÁRIA
TANÁCSSTAGOK, PAPOK	JÁNOS
NIKODÉMUS	KATONA
JÚDÁS	EMBEREK A TÚZNÉL
CLAUDIA	ASSZONY
HERÓDES	TÖMEG

PILÁTUS Ki ez a megtört ember? Ki ez a szerencsétlen?

TANÁCSOS Ez Jézus, Galileából... A zsidók leendő királyának tartják.

PILÁTUS Érdekes. Én kihallgattam egy embert, de hogy király lenne, azt kétkellem. Megtévedt bolond, úgy hiszem, és nem több. Mit mondtál? Galileai?

TANÁCSOS Igen, Pilátus.

PILÁTUS Remek! Heródes épp Jeruzsálemben időzik. Hozzá küldetem, legalább megszabadulok ettől a kellemetlen ügytől. Nézd ezt az állati tömeget! Megyek, intézkedem. Most, hogy megszabadultam végre ettől a kellemetlen ügytől, végre folytathatom a reggelit. *(A szolgáló felé:)* „Hozd a reggeli postámat, ha megjött!”

HERÓDES, TANÁCSADÓ

HERÓDES Milyen figyelmes a helytartó! Bár köztudott, hogy ki nem állhatjuk egymást, de ez a Jézus, úgy tűnik, fontos neki.

TANÁCSADÓ A helytartó arra kér, vizsgálj ki a vádakat a galileaiak kapcsolatban. És arra kér, hogy szolgáltatass igazságot!

HERÓDES Hát jó, kihallgatom. Sok mendemonda kering manapság erről a Jézusról. Utánajárok a dolgoknak, egy kis szórakozás nem árt. Úgyis kapcsolódni jöttem ide Jeruzsálembe. De ítélkezni nincs kedvem. Ha a helytartó ilyen előzékeny velem szemben, hát megadom a lehetőséget arra, hogy kibéküljön velem. Kihallgatom Jézust, aztán visszaküldöm Pilátushoz, de én magam is elkísérem. Ott akarok lenni az ítélelhozatalon. Induljunk! Hallgassuk meg ezt a Jézust!

AZ UDVARON

JÚDÁS Istenem, láttam Őt! Annyira meggyötört volt, hogy nem tudtam szégyenemben a szemébe nézni. Játékszernek használták! Arcul csapdosták, gúnyolták, miközben a fejére tövisből koszorút fontak! Én nem ezt akartam!

A TŰZNÉL ÁLLÓK KÖZÜL EGY Rá se ránts! Gyere barátom, itt egy kupa bor! Ez majd elűzi a bánatod!

JÚDÁS Átkozott lettem! Engem fognak hibáztatni... Ártatlan vérrel bemocskoltam magam!

(Júdás a földről felkapja a kötelet.)

VALAKI A CSOPORTOSULÁSBÓL Ugyan már, mit akarsz tenni? Ne tedd!

JÚDÁS Nem tudom, hogy miért indít meg ennyire. Ő csak egy ember... *(Távózóban:) Szeret engem? Gondol rám?*

A HELYTARTÓ HÁZÁBAN

PILÁTUS Nos? Jelentést kérek! Mi történt Heródesnél? Mondj el mindent szó szerint! Beszélj, hallgatlak!

SZÁZADOS Ezeket mondta Heródes:

„Jézus, rendkívül örülök, hogy láthatlak szemtől szembe. Egész nagy neved lett a környéken. Meggyógyult bénák, halálos ágyukról felkeltek... És ha jól értem, Te Isten vagy? Legalábbis a nép ezt mondja. Szóval Te vagy a Krisztus, a „nagy” Jézus Krisztus? Bizonyítsd be, hogy Isten vagy! Gyerünk, zsidók királya! Csak olyan dolgokat kérek Tőled, amiket hallottam felőled. Mi az, amid van? Ami idáig juttatott? Várok..., igen. Én szeretem a foglyokat. Meghalok a kíváncsiságtól... Vagy valami baj van? Miért habozol ilyen sokat? Gyerünk, zsidók királya!”

PILÁTUS No, és mit mondott erre Jézus?

SZÁZADOS Nem válaszolt. Heródes dühében elkergette. „Vigyétek el, nin-

csen mondanivalója! Ki veled, zsidók királya! Ki veled az életemből!” Ennyi történt, nagyuram.

PILÁTUS Köszönöm, távozhatasz!

KINTRŐL A TÖMEG Miért nem jön már ki a helytartó? Fél? Ünnepe jön, ilyenkor egy foglyot szabadon kell engedni. Ez a törvény... Barrabást akarjuk! Engedje el! El kell engednie!

NARRÁTOR Kevés az, hogy valaki rokonszenvezik Jézussal: hinni kell Benne! Pilátus rendkívül rokonszenvesnek találta Jézust, imponált neki a fellépése, a mértéktartása, a fegyelmezettsége, a nyugalma, érezte a belőle áradó tisztaságot, ártatlanságot, és szívből kívánta, hogy Jézus elkerülje a halálos ítéletet. De mert nem hitt benne, mert nem a Megváltót látta benne, csupán a rokonszenves embert, megállt félúton. Csak igyekezetre telt a jóakaratából, de áldozatvállalásra, kockázatvállalásra már nem.

(Pilátus egyik szolgája felé:)

PILÁTUS Hozz bort, és hozd a köpenyem, a bírói köpenyem!

TANÁCSOS Nem rossz vicc, amit Heródes király megengedett magának?

PILÁTUS Miért, barátom?

TANÁCSOS Heródes átlátott a cselszövésünkön. Egy okos húzással éppen olyan udvariasan visszajátszotta a kezünkre Jézust.

PILÁTUS Másrészt viszont Jézus visszaküldése azt is jelzi, hogy nem tartja lázítóknak, legalábbis Galileában nem.

Végül pedig, egy tehetetlen ember bíborba öltöztetésével az egész jeruzsálemi papságból gúnyt űzőtt.

(Kintről egyre hangosabb kiabálás szűrődik be.)

TÖMEG

- Add ki nekünk Barrabást!
- Halál a Názáretire!
- Halál a lázítóra! Feszítsd meg!
- Feszítsd meg!

PILÁTUS Hallgattassátok el a csürrhé! Szorít az idő! Mit tegyek?

NARRÁTOR Pilátus nem akart hinni a füleinek. Igaz lenne, hogy annak a halálát kívánják, Aki mindenkivel jót tett, betegeket gyógyított, és különféle áldásos csodákat vitt végbe? Akad nép, amelyik a jötevőjét képes halálra küldeni, cserébe egy rablógyilkosért?

TANÁCSOS Esetleg, ha megkorbácsolatod a Názáretit, az elveszi a vérszomjukat. Rádásnak elengeded nekik Barrabást, és ezzel az ügy lezárul.

PILÁTUS Talán igazad lehet. És ha ez mégsem lesz elég...?

(Kintről ismét kiabálás hallatszik.)

- Halál a Názáretire! Halál a lázítóra! Feszítsd meg! Add ki Barrabást!

TANÁCSOS Helytartó, itt az idő! Indulni kell!

PILÁTUS Hajtsák végre a korbácsolást! Talán elég lesz ennyi ennek az állati csürrhének...

KORBÁCSOLÁS

- Első csapás: gyűlölet.
- Második csapás: harag.
- Harmadik csapás: erőszak.
- Negyedik csapás: paráznaság.

- Ötödik csapás: csalás.
 - Hatodik csapás: kapzsóság.
 - Hetedik csapás: falánkság.
 - Nyolcadik csapás: ártatlan vért ontó kéz.
 - Kilencedik csapás: hatalomvágy.
 - Tizedik csapás: álnokságot tervező szív.
 - Tizenegyedik csapás: embertelenség.
 - Tizenkettedik csapás: jóra való restség.
 - Tizenharmadik csapás: gyilkosság.
 - Tizennegyedik csapás: irigység.
 - Tizenötödik csapás: hazugság.
 - Tizenhatodik csapás: zsugoriság.
 - Tizenhetedik csapás: hűtlenség.
 - Tizennyolcadik csapás: hamisan tanúskodás.
 - Tizenkilencedik csapás: gőgös szem.
 - Huszadik csapás: féltékenység.
- (csend)*
- Huszonegyedik csapás: káromkodás.
 - Huszonkettedik csapás: ítélkezés.
 - Huszonharmadik csapás: indulatoság.
 - Huszonnegyedik csapás: becsvágy.
 - Huszonötödik csapás: fajtalanóság.

- Huszonhatodik csapás: önzés.
- Huszonhetedik csapás: árulkodás.
- Huszonnyolcadik csapás: hamisság.
- Huszonkilencedik csapás: álnokság.
- Harmincadik csapás: képmutatás.
- Harmincegyedik csapás: kárörvendés.
- Harminckettedik csapás: lustaság.
- Harmincharmadik csapás: szélhámosság.
- Harmincnyolcadik csapás: testvérek közötti viszálykeltés.
- Harmincötödik csapás: elveteműltség.
- Harminchatodik csapás: megtévesztés.
- Harminchettedik csapás: fősvénység.
- Harmincnyolcadik csapás: kevélység.
- Harminkilencedik csapás: tisztelatlenség.
- Negyvenedik csapás: szeretetlenség.

NARRÁTOR Pilátus Heródeszel és a tanácsosokkal visszavonul a korbácsolás után tanácskozni.

PILÁTUS *(dühös)* Nem volt elég nekik? Még több vér kell nekik? Rádásul fenyegetőznek és a császárra hivatkoznak: „nem királyunk van, hanem császáruk...” Oh, a kigyók!

HERÓDES Nem tapasztaltam ekkora gyűlöletet soha! Pedig engem is gyűlölnék, Rómáról nem is beszélnél!

PILÁTUS De ez már minden józan ész felülmúl. Volt már nem egyszer, hogy ártatlant adtam halálra, minden szív fájdalom nélkül...

HERÓDES Tedd most is azt! Mi tart viszsza? Ne habozz!

PILÁTUS Van valami ebben az emberben... Rossz előérzetem van. Claudia álmod látott.

HERÓDES Mesebeszéd, babonáság. Az

ilyen álmokból mindig csak baj származott. Felejtsd el! Bort ide! Koccintsunk a kibékülésünk örömére, aztán lezárjuk ezt az ügyet egyszer s mindenkorra!

PILÁTUS Jó, hát legyen! Bort ide! Hívjátok ide a századost, aki eddig kísérte! Hozzatok ki vizet! A nép előtt mosom meg kezem, az övök minden felelősség.

HERÓDES Bravó, ez csodálatos! *(Tapssal jutalmazza.)*

PILÁTUS Százados, szedjen össze húsz embert, hozzák elő a tömlöcből a másik két foglyot is, valamint a kivégzéshez szükséges dolgokat készítsék elő, és vigyék a hátsó udvarra! Kihirdetem az ítéletet Jézus felett. Azután elviszitek a másik kettővel együtt a falakon kívülre, a Koponyák hegyére! Ott végrehajjátok az ítéletet! Utána elmegy Kajafához, és jelentést tesz! Hallani sem akarok többé Jézusról! Indulj! Menjünk, fejezzük be ezt az aljas színjátékot!

NARRÁTOR Ekkor Pilátus rászánta magát az ítélet kimondására: Jézust keresztre kell feszíteni.

Amit egy pogány felismert, azt Izrael nem értette meg: Jézus Istentől rendelt király, igazán király, még ha az országa nem ebből a világból való is. Ahol nincs igazi szeretet, ott nincsenek igazi áldozatok sem. Pilátusban sok emberi érzés volt Jézus iránt: tisztelt, megbecsülés, rokonszenv, segítő szándék, de mindez kevés volt Jézus megmentéséhez. Arra gondolni sem akart Pilátus, hogy kockázatot vállaljon, esetleg komoly áldozatot hozzon Jézusért. A maga életét, de még a tekintélyét sem volt hajlandó feláldozni Jézus érdekében.

Pilátus Jézust kézen fogva a tömeg elé vezeti. A töviskoszorú mind jobban belevájódik Jézus fejébe, homlokán körös-körül vércseppszegélyt fakasztva, amely bíborszínű, mint a köpenye.

PILÁTUS Íme az Ember... Íme a ti királyotok!

TÖMEG Nem királyunk van, hanem császárunk!

PAPOK Ha ezt elbocsátod, nem vagy a császár barátja!

PILÁTUS Én ártatlan vagyok ez igaznak véréstől, ti lássátok!

PAPOK Az Ő vére mirajtunk, és a mi fiainkon!

NARRÁTOR Ekkor megparancsolta Pilátus, hogy bocsássák szabadon Barrabást, Jézust pedig átadta a katonának, hogy megfeszítsék Őt.

A Pilátus kezeire folyó víz nem elegendő arra, hogy tisztára mossa. Kezei véresei maradtak mind a mai napig, és vértől vörösenek mindörökké! A fekete karaván megindult. Az élen lóháton a százados, közvetlenül utána a légionáriusok sorfala között Jézus és a két gonosztevő, akiknek Vele együtt kellett a kereszthalált elszenvedni. Római szokás szerint mind a hárman vállukon vitték a keresztet. Mögöttük a hullámzó tömeg.

Még nem értek a város széléhez, mikor Jézus ereje elfogyott. Megtántorodott, elvágódott a földön, és ott maradt elterülve a kereszt alatt.

PAPOK Ravaszkodás ez; segítséket talpra, tettei magát! A kivégzés helyéig kell vinnie a keresztet! Ez a törvény!

NARRÁTOR A százados belátóbb volt, látta, hogy Jézus nem bírja tovább vinni a keresztet. Éppen ebben a pillanatban jött a mezőről egy Simon nevű cirénei ember. A százados észrevette, és mivel készségesnek, és ami fő, izmos testalkatúnak látta, odaszólt neki.

SZÁZADOS Fogd ezt a keresztet, és gyere utánunk!

NARRÁTOR A cirénei szó nélkül engedelmeskedett.

Ha a zsidó asszonyok fiai és férjei keresztre feszítik az ártatlant, aki az életét adja, hogyan fognak bűnhődni a gonosztevők, akik a halált adják?

A százados megállt a régi városfalon kívül. Kajafás városa nem tűr kivégzést falai között. Beszennyezné a farizeusok erényeitől illatos levegőt, és felzaklatná a szaduceusok szelíd szíveit. Éppen ezért a halálraítélteket még a haláluk előtt kiűzik a falakon kívülre.

Immár senki sincs Veled, Jézus! Egyedül vagy, mint ahogy egyedül voltál az éjszakában. Kóborlásod véget ért, végre megnyugodhatsz, ez a sziklakoponya az utolsó állomás.

„Mikor pedig odaértek a helyre, mely Koponyák helyének mondatik, ott megfeszítették Jézust...”

A százados parancsot ad.

Amint levetkőztetik Jézust, két kötelet húznak hónalja alá, és felrántják a keresztre. A fa közepetáján van egy ülés formájú ék, és a testnek ezen kell bizonytalan és fájdalmas támasztékot találnia. Egy másik katona oda-támasztja a létrát a keresztgerenda egyik karjához, kezében a kalapáccsal felmászik, megfogja a kezét, amely meggyógyította a bélpoklosokat, és simogatta a kisdedek haját, kitarja a fán, és egy szeget odailleszt a tenyere közepébe. A szegek hosszúságuk, és jó nagy lapos fejük van, úgy, hogy jó ütést esik rajtuk. Az újdonsült kovács hatal-

mas csapást mér rá, amely egyszerre átveri a húst, aztán egy másikat és egy harmadikat, hogy a szeg szilárdan megfogódzzék, és csak a feje álljon ki belőle. Az átfúrt kézről vércsepp fröccsen a kalapácsos kézre, de a szorgalmas munkás nem sokat hederít rá, és tovább csapkod teljes erejéből a kitűnő kalapáccsal, míg csak munkáját rendben el nem végezte. Ezután ugyanígy elbánnik a másik kézzel.

Mindnyájan fojtott csendben figyeltek abban a reményben, hogy meghallják az elítélt halálordítását. De Jézus hóhérai előtt is éppúgy hallgat, mint ahogy hallgatott bírái előtt.

Most a lábakra kerül a sor. Ezt a munkát a földön állva lehetett végezni, mert a római keresztek nem nagyon magasak. A kalapácsos katona feltolja Jézus térdeit, hogy talpai egész felületükkel hozzásimuljanak a fához, és kitapintja a helyes irányt, hogy a szeg hegye éppen a lábfej közepébe ékelődjék. Azután egy csapással belevágja a felső lábfej púpjába, és helyre veregeti a sze-

get, míg csak szilárdan meg nem fogódzik. Ugyanígy elbánnik a másik lábbal is. Végül – még mindig kalapáccsal a kezében – felfelé néz, hogy megbizonyosodjék arról, vajon szabályszerűen be van-e végezve a munka, és nincs-e valami híja. Megfeledezett a táblácskáról, melyet levettek Jézus nyakából, és ledobtak a földre. Felkapja, és újra felmászik a létrán, és két kis szeggel felerősíti a kereszt törzsének csúcsára, a töviskoszorús fej fölé.

A latrok is helyükön vannak már. Mind a három kereszt megkapta a maga test-áldozatát. A katonák megpihenhetnek, és osztozkodhatnak a ruhákon.

És mi? Egyik kezünkben a korbácsot tartjuk, másikban a kalapácsot... Minden beteljesedett. Vérének cseppjei halkan hullanak kezeiről a földre, és a lábaiból szivárgó vér vörösre festi a kereszt tövét. Immár nem fog elmene-külni.

A kezdődő láz gyötrelme nem olyan irtózatossá, mint felebarátainak a szavai,

amelyek másodszor is felfeszítik Őt a szörnyű tudatlanság keresztjére.

NARRÁTOR Egy ember, kinek József volt a neve, elkérte Pilátustól Jézus testét. Levette a keresztről, begöngyölte golycsba, és elhelyezte egy sziklára vágott sírboltba, melyben még senki sem feküdt. Aznap péntek volt.

(Vége)

*

A passiójátékot 2024. március 29-én, Nagypénteken mutatták be a pomázi református templomban gyülekeztünk ifjúságának tagjai. A színdarab előadói voltak:

Tóth-Gados Eszter, Hajdú Botond, Óváry Borbála, Féja Jázmin, Benkó Balázs, Tóth Sebestyén, Boross Réka, Osváth Zita, Löbmann Borka, Malmos Tünde, Kovács Gergő, Kovács Levente, Kovács Zora, Juhos Huba, Juhos Nimród, Miklós András, Nyilas Anna. A passiójáték rendezője Boross Sámuel ifjvezető volt. ■

FARKAS LÁSZLÓ

Rostában

Részlet „A Messiás” című regényből

„Monda pedig az Úr: Simon! Simon! ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrószáljon, mint a búzát; De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.” (Lk. 22:31-32.)

Kéfás (Péter – a szerk.) arra ébredt, hogy sír. Felült. Körülnézett. Fáradt, álmos mozdulattal. Lassan ráismert a helyre. Az a terem, amelyben az Úrral a páskát elfogyasztották. Ott feküdt egy pamlagon. Arra nem emlékezett, hogy Anna (Péter felesége – a szerk.) fektette oda... Hogy kerültem én ide?...

...A vacsora... a Gecsemáné kert... a sátán meg a rosta... háromszor megtagadsz... aztán elaludt... az ébredés... a vagdalkozás... aztán az elfutás... majd a néptelen utcák... az udvar, ahol ő tagadott... csakugyan háromszor... majd a kakasszó... az Úr tekintete...

Most vágott a tudatába a szörnyű valóság: ott volt fogva az Úr! Elfogták az Urat!... Tiszta volt már az agya, a lelke, s ebben a nagy tisztaságban élesen fáj a bizonyosság: elfogták az Urat!

Felugrott. Egyedül volt a teremben. Még talán az egész házban is, mert olyan néma ez a ház, mintha az élet kiveszett volna belőle...

De ni... olyan furcsa világosság van most. Hiszen alig lehet látni. Mi van most? Éjszaka? Nem lehet, ahhoz nagyobb a világosság. Nappal? De ahhoz meg sötét van... Lassan feltapogatózott a tetőre, szétnézett.

De különös, nappal is van, és még sincs nappal. A nap az égen van, de olyan, mintha valami óriási szőrszakot húztak volna rá. Felleg van rajta? Nem, s mégse világít. A felleg amarról nyugatról jön. Féllelmetes, kékesfekete fellegek gomolyog-

nak kavargva, egymásra torlódva. Mint-ha nagy messziről kergetné őket valaki. Arra nyargalnak, amerre a Golgota hegy emelkedik a damaszkuszi út mellett... Ilyet se sokszor ért még meg.

Hirtelen felmorajlott valami. Mélyről jött. Aztán olyan lökés érte a várost, hogy a házak beleremegtek. Kéfás hátratáto-

rodott. Ez északról jött. Ismét arra nézett nagy nyugtalansággal.

A fellegek már elérték a koponya alakú hegyet... Pillanatra villám lobbant, aztán sötét lett...

Az utcán futó lépések dobogása hallott. Meg kiabálás. Ijedt, zűrzavaros hangok törtek fel a sötétből.

- Földrengés... A templom is megremegett... Ítélet... Adonáj haragszik...

- Hát a többiek hol vannak? Merre keressem őket? – Lebortorkált a terembe, s visszaereszkedett a pamlagra... A gondolatok felrajzoltak...

- Hogy is volt?

Látta magát, amint azon az örök emlékü úton lába elé roskadt az Úrnak, s vallotta forró szívvel: te vagy a Messiás... Akkor csakugyan olyan volt a lelke is, meg a hite is, mint a kő: világot lehetett építeni rá... Fel is zengett lelkében az Úr régesrég elhangzott szava: én erre a kőre építem fel egyházamat, s a pokol kapui sem diadalmaskodhatnak rajta...

S mégis diadalmaskodtak. A sátán erejének a rohamát az ő szikla hite nem bírta ki... De hol itt az igazság? Az Úr tévedett?

- Úgy van – nyílt ki előtte az értelem –, hogy a Kéfasok hitét kéri a sátán, és rostába veti. Aztán rázza olyan erővel, hogy az ember el se tudja azt képzelni. Rázza az ige világában, a Jézusra hallgatás közben. Az imádkozás révületében. A templomban. Fogantyúi vannak. Megragadja véred forróságát és azzal ráz egyet rajtad.

Belekapaszkodik abba, hogy szereted a hazádat, és azon keresztül tántorít meg. Eszköz az öröm, a szenvedés, az élet. Az ég alatt, a föld színén minden azt a rostát mozgathatja.

Test és lélek, megátkozott, vagy megszentelt lökheti, rázhatja azt a rostát.

S a hit lassan elfogyatkozik. Előbb csak a lobogásából veszít, aztán a forróságából, aztán a tartalmából, aztán az erejéből, majd a nagyságából... Hiszel, de már nem olyan tűzzel, nem olyan forrón, nem úgy, nem olyan erőből, nem olyan nagyon... nem sziklányi már... csak egy darab már... még nagy darab... már nem nagy darab... kis darab... már nem is darab, csak egy kavicszemnyi... egy homokszemnyi... már csak egy porszemnyi...

...s a porszem áthull a rostán és elfújja a szél...

...Kéfasoknak elfogyatkozhatik a hite...

S Kéfasnak a szíve talán bele is szakadt volna ebbe a nehéz gondolatba, ha nagy hirtelen egy másik igazság le nem győzi ezt a szörnyű első igazságot...

Ez a másik igazság azt mondta, hogy a hit mégse fogyatkozik el.

A sátán rázza a rostát, és ég alatt, és földön minden segíthet neki, a hit másul is, meg porlik is... csak hogy van egy nagyobb erő, amelyik a sátánénál is nagyobb, s az az erő vigyáz arra, aki benne van a kegyetlen rázásban... Van egy kéz, amelyik a rostában is benne van, s amelyik utánanyúl a darab-kavics-porszem hiteknek, hogy át ne essenek a rostán...

Mert drága minden hit: a kő is, a darab is, a kavicsnyi is, a porszemnyi is... Mert élet minden hit: az Úrból való eleven darab, az égből egy rész, az Istenből egy szikra... Imádság vigyáz rá: az Úr imádsága, hogy el ne fogyatkozzék...

Nem is fogyhat hát el. Őbenne, Kéfasban is maradhatott, maradt egy porszemnyi... sok porszem összetevődik... az életszikrák egybefolyanak... kővé lesznek... testté nagyobbodnak... egyházzá lesznek, ami felett aztán valóban a pokol kapui se diadalmaskodhatnak...

Mert az Úr a megtartó. A hatalmas élő Úr.

Elmosolyodott.

Ezt a Jézust kötözték meg az éjszaka ezek az esztelen bolondok... Azóta bizonyára százszor szétszakította azokat a köteleket... A keze talán meg se mozdult.

Se a két karja. Se testének egyetlen izma. Csak akart. Akarta, hogy hulljanak le kezéről a kötelek, s bizonyára úgy is hullottak le, mintha pókhálóból fonták volna őket...

Nagyot döndült a ház kapuja, a futó lépések zaja hallatszott fel. Majd úgy tetszett, mintha emberek valami terhet hoznának. Elfojtott sírás is hallatszik. – Mi ez? – s a tanítvány felugrik, aztán csak elmered.

Jakab és János a karjukon hozzák Máriát, a Jézus anyját. Az asszony viaszszárga arccal, ájultan fekszik a tanítványok karja között. Nyomukban a többi tanítvány. Sápadtan, gyűrötten, sírástól vörös szemekkel, rémülettől eliszonyodott tekintettel... Mintha a halált hoznák a hátukon...

Egyet jajgatnak. Egyet csikorognak...

- Megölték az Urat!

Nemsokára újabb lépések. József, Nikodémus, aztán asszonyok. Anna megpillantja Kéfast, és felsikolt. Futna hozzá, de nem bír. Rogyadozva indul hát felé, de csak térdre bukik... András a falat veri a két öklével, s úgy rikolt, hogy szörnyű hallgatni. S a többiek is mind-mind olyanok, mintha a gyehenna vetette volna ki őket magából...

...s a teremben zokogva, jajgatva, rikoltva kavargó:

- Megölték az Urat! Keresztre feszítették!

Kéfas dermedten áll asszonya vergődő teste felett. Kisujját se bírja mozdítani, de az agya tiszta. Minden könnyet lát. Minden jajszó egeti. Mindenki szenvedése kínozza... Tisztán fut át lelkén a gondolat:

- Most pattan szét az agyam... most szakad meg a szívem...

*

→

Kéfás nem bírta tovább a szobában az idegfeszítő csendet. Felment a tetőzetre. Úgy ült ott le, hogy odaláthasson arra a helyre, amerre az Úr sírját körülbelül elképzelte. Kis idő múlva Anna is felsietett hozzá. Aztán ültek mindketten szótlanul a feltorlódott gondolatok között... Aztán egyszer ezek a megállott gondolatok megindultak. Az életpatak ismét megindult a szívben.

- Hogy mehettek ezek végbe? – kérdezte Kéfás is, aztán tekintete a sír irányába siklott el, de a sír még több kérdőjelet írt a gondolat után. Nem lehetett előre moccanni... Hitéhez fordult hát. A porszemnyiehez.

- Isten volt Jézus – mondta, vagy gondolta magában bizonykodva. – De akkor hogy lehetett az, hogy a semmi ember erőit vehetett az Istenen? Elgondolni is képtelenség: amott egy sírgödörben fekszik az Úr, összetört kézzel, lábbal... élettelen testtel... az Úr... az Isten...

Mintha vasfalba vágta volna a fejét. S a fal nem nyílt meg, csak döngött, mint a koporsó. Iszonyat. Eltakarta az arcát, és felzokogott.

Könnýű kéz simult a térdére. Anna melegen simogatta meg. Aztán beszélni is kezdett az asszony.

- Ne sírj, Kéfás – mondta remegő hangon –, hanem emlékezzél. Mert az emlékezés jobb, mint a sírás. A sírás erőtlent, az emlékezés erősít. Emlékezzél, hogy az Úr megmondta: gonosz napok jönnek reátok... s íme, itt vannak... Kell-e ezeknél gonoszabb? – Nagyot sóhajtott. – De a hívó Lélek nem áll itt meg, Kéfás...

Kéfás megrezzent. Az jutott eszébe, amit tegnap délután a hitről végiggondolt: a porszemnyi hitről, a megtartó imádságról, a hitet mentő Messiásról... Lenézett az asszonyra.

- Mit csinál ilyenkor a hit, Anna? – szinte suttogta a szavakat.

- A hit kivezető utat lát ezekből a gonoszságokból.

- S te látsz itt kivezető utat?

- Nem látok. Rosszul mondtam. De hiszek kivezető utat. – Megragadta a férje kezét. – Hiszem, hogy nem ragadhatunk bele a gonoszságok ebbe a fertőjébe, mert nem hagy benne bennünket az Úr... Látod, ha az eszeddel nézed, minden gondolat csak újabb csődbe visz. Mind-

nyájunkat. Mert itt most mindegyikőnk azt mondogatja magában, hogy Jézust nem lehetett kivégezni, és mégis kivégezték. A Messiás nem hallhatott meg, és mégis meghalt. Az Urat nem lehetett eltemetni, és mégis ott fekszik egy sziklasírban... Az ész itt vagy megháborodik, vagy tagad. A hit azonban szembenéz ezekkel a képtelenségekkel és tovább hisz... Érted, Kéfás?... Tovább hisz... S hidd el, hogy ez a további hit a kivezető út... Az elmúlt szörnyű éjszaka után arra jöttem rá, hogy ebben az irtózatosságtól tragédiában az a megoldás, hogy a Lélek továbbra is hiszi, hogy Jézus a Messiás. A kereszten is Messiás. A sírban is az. Minden körülmény között és minden ellentmondás ellenére is Messiás... Ez old meg minden képtelenséget.

- Asszony... tebelőled az Isten Lelke beszél – szólalt meg valaki a háta mögött. Jóél volt, aki észrevétlenül jött fel a tetőre, s aki végighallgatta Anna szavait. – Neked azt mondta meg a Lélek, amit ebben a házban egyikünk sem tud még. Kéfás azonban gyötörtten kiáltott fel.

- Elég ehhez a hit? – s a saját porszemmé zsugorodott hitére gondolt...

Anna bólintott, s tovább beszélt.

- Jól kérdezed – mondotta. – Magamnak is meg kellett azt látnom, hogy nem elég a hit. Az is kell hozzá, hogy ebben a hitben most adjuk át magunkat úgy Jézusnak, ahogy eddig még sohase adtuk át. Most kell nekünk Jézushoz térnünk, Kéfás. Ahhoz a Jézushoz, aki halottan fekszik Józsefnek a sírjában, s akiről minden azt mondja, hogy nem ő a Messiás, nem Isten Fia. Nekünk, akik ebben

a házban vagyunk, most kell az Isten Fiához megtérnünk.

Kéfás megrezzent, s szégyenbe borult arccal nézett le az asszonyra. Honnan veszi ez az asszony ezeket a szavakat? Hiszen Anna az Úr szavait mondja... Az Úr mondta neki... mikor is? jaj, még csak tegnap éjszaka kint a kertben: idővel megtérve... amivel nyilván azt kívánta mondani, hogy még idáig nem tért meg olyan mértékben, amilyenben meg kellett volna térnie... Pedig ő, Kéfás, hitre jutott... Hát ez nem elég?

Anna azonban mondta tovább. S nem magából beszélt.

- Mert a hit megtérés nélkül olyan, mint a vitorla hajó nélkül. Fújja, dagasztja az Úr szele, de semmit nem visz magával. Hajó kell. Ember kell. Élet kell... Jézus feszíti a vitorlát, te pedig belekapaszkodol, egygyé válsz vele: testeddel is, életeddel is, minden cselekedetteddel... így leszel megtért, hívó ember, Kéfás...

Jóél csodálkozva kiáltott fel: – Tanító-mesterünk lettél, te asszony!

Kéfás pedig némán nézte magát, és tudta, hogy igaza van az asszonynak. A három esztendő óta nézte.

Ez hiányzott belőle idáig: egygyé válni a messiáslátó hitével. Érzéseivel, gondolkozásával, cselekedeteivel, egész életével felolvadni, elveszni abban. Hogy ne lehessen külön hit és külön ember, amit könnyen két világba tud dobni a sátán. Beleveszteni az életet a hitbe. Egygyé válni a léleknek a hittel, az életnek a hittel, az embernek a hittel: ez a megtérés. S ez hiányzik őbelőle. Ezért tapogatja most is vakon a vasfalat... A hitet fújná, dagasztaná a szél, mert a porszem hitnek is roppant ereje van, hiszen az erő nem a porszeméből származik, hanem a rátörő szélből... s vinné, repítené ezer akadályon, minden akadályon át... de ha nincs, amit vigyen, lassan kettétörik az üres semmit vivő vitorla is...

- De hogy térjek meg, Anna? – jajdult fel Kéfás.

- Bízd magad az Úrra – mondta biztatón az asszony. – Én is ezt teszem, s bárcsak mindegyikünk ezt tenné. Ő majd mindent elvégez... még a sírból is...

Térdre borultak, és a sír felé fordulva imádkoztak. Mellettük Jóél is... ■

Péter hitvallása

(MÁTÉ 16:18-19.)

„De én is mondom néked: Te Péter vagy és ezen a kősziklán építem fel az én anyaszentegyházamat; és a pokol kapui sem vehetnek azon diadalmat. És néked adom a mennyek országának kulcsait; és valamit megkötöndesz a földön, a mennyben is kötve lesz; és valamit megoldandasz e földön, a mennyekben is oldozva lesz.”

Előtte van mindezeknek Péter vallástétele: *„Te vagy a Krisztus, az élő Istennek fia!”* Ezen vallástételért boldognak magasztalja őt Jézus, mert nem test és vér jelentette azt neki, hanem a mennyei Atya. Péter különös isteni kijelentést nyert Jézus személyére és jelentőségére nézve. Az Atya kijelentése által jutott el oda, hogy a Fiút felismerte és hitt Benne. Így tehát hit által kő lett belőle, az egyetlen kősziklából. (Petrus azt jelenti: kő.) Krisztus a kőszikla, és Péter hit által vele eggyé lett. És erre a kősziklára van az anyaszentegyház felépítve.

Mint a gyülekezet képviselője nyert Péter teljes hatalmat az oldásra és kötésre, a gyülekezetbe való felvételre és a gyülekezetből való kizárásra. És nemcsak egyedül Péter, hanem a többi tanítványok éppenúgy. Mert a párhuzamos helyen, azaz a János 20:23-ban ez van: *„Akinak bűneit megbocsátjátok, megbocsáttatnak nékik, és akikét megtartjátok, azokéi megtartatnak.”*

Ezzel az Úr azt a megbízást adja az Ő tanítványainak, hogy a hívő gyülekezetben fegyelmet gyakoroljanak. Hogy ez mit jelent, megmutatja nekünk az Apostolok cselekedeteinek könyve. Pünkösöd ünnepén élt Péter apostol az oldás teljes hatalmával. Ekkor megnyitotta a gyülekezet ajtaját és

háromezer lélek ment be azon. Anániással és Safirával szemben pedig a kötés teljhatalmát gyakorolta, mikor kizárta őket a gyülekezetből. Mikor ezek szemérmetlen vakmerőséggel vétkeztek az Isten és a gyülekezet ellen, Péter kizárta őket; „megtartotta nékik az ő bűneiket”, mert nem éreztek semmi bűnbánatot. Isten pedig megerősítette ezt az ítéletet, mint amit az Ő nevében hoztak, midőn a bűnösöket hirtelen halállal büntette.

Az oldásról és kötésről szóló isteni szó azonban feltétlenül Jézus-tanít-

ványokat feltételez, olyan hívőket, kik engedik magukat Isten Lelkétől vezéreltetni, akik összhangban vannak Jézussal. Ha egy elvilágiasodott egyház igényli magának ezt a jogot, akkor torzkép jön létre, akkor az Úr véleménye éppen az ellenkezőjére fordul. Milyen sokszor visszaélt ezzel az igével a római egyház! Mily sokszor üldözte erre az ígére hivatkozva az „eretnekeket”, akik semmi mást nem tettek, csak a Bibliát olvasták és aszerint éltek! Mily sokan hordozzák a mártíromság koronáját, kiknek a római egyház „megtartotta az ő bűneiket”! És másfelől mily sok férfit nyilvánított idvezültnek ez az egyház, kiknek egyetlen érdemük abban állott, hogy véres üldözői voltak az „eretnekeknek”! Az ilyen ítélethez nem adja Isten az Ő hozzájárulását.

Az evangéliumi egyházban is sok visszaélés történt ezekkel az igékkel. Hogy bűnöket megtartson, vagy megbocsásson, ehhez olyan személyiség kívántatik, ki teljes összhangban és közösségben él az Úrral; aki meg van teljesedve Isten Lelkével és Attól vezeteti magát, de nem úgy, mint valamely egyház tisztviselője. Bűnt megbocsátani végső fokon csak Isten képes, de Ő emberek által cselekszi ezt, akik Vele összhangban élnek, akiket Ő mint eszközöket felhasználhat.

(Modersohn Ernő: 100 ellentmondás és homályos hely a Bibliában című könyvéből) ■

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA

Ha újjászületünk

Ha egyszer újjászületünk,
ha újjá lesz a szív és újjá lesz a szemünk,
ha újjászületik karunk, lábunk, kezünk,
még azt is megköszönjük, hogy egyszer megvénülünk.

HARANGINÉ CSUTA ANNA

Az áldozati szerep

Az áldozat szónak több jelentése van. Használjuk a vallási életben, a kriminalisztikában és van köznapi értelme is. Itt vagy áldozattá válik valami vagy valaki, vagy én hozok áldozatot valamiért vagy valakiért. Ez az írás a köznapi értelmezéssel foglalkozik, ezen belül is az áldozattá válással.

Mindannyiunkat érnek külső negatív hatások, hiszen megkárosítanak, becsapnak, kihasználják... bennünket. Még az életünk is áldozattá válhat mások gonoszságának, háborúknak, természeti katasztrófáknak. Mégis azt látjuk, hogy sokat szenvedett emberek nem érzik magukat áldozatnak, nem sajnálják és sajnáltatják magukat, míg mások, akiknek jól megy soruk, nem győznek panaszkodni, és az áldozat szerepében tetszelegnek. Ezzel próbálnak meg együttérzést és szimpátiát kiváltani másokból. Főleg azokban a helyzetekben igyekeznek rájátszani erre, melyek rájuk nézve terhelőek. Az áldozati szerep morális kreditet jelent, amivel aztán lehet visszaélni, manipulálni. A környezet érzelmileg azonnal az áldozat mellé áll. Ez rendben is van, ha irgalommal segíteni kell embertársunknak. Az viszont ritkán jut eszünkbe, hogy nem csak az elkövetőnek van felelőssége, hanem legtöbbször az áldozatnak is. (Kevés kivételtől eltekintve.) Erre számtalan példa van, mi is tehetünk róla, ha nem védjük értékeinket és kirabolnak, ha kihívóan öltözködnek a nők, és a férfiak ajánlatokat tesznek, sőt megtámadják őket, vagy ha a kapcsolatainkat romboló cselekedeteink után elhidegülnek és elválnak tőlünk.

Az egyéni felelősség kérdése elsikkadt a kultúránkban. A világi ideológiák (pl. a marxizmus) azt hirdetik, hogy mi a struktúráknak vagyunk az áldozatai. Rossz a rendszer. Azért van rossz sorunk, mert a burzsoázia elnyom minket. El kell tehát venni tőlük a javukat, és így helyreáll a rend. Az öskeresztények nem rablással vették el mások javait, hanem a tehetősöket önként ajánlották fel fölöslegüket a szegények számára. Ezért a következmény nem még több nyomorúság lett, hanem szeretet, öröm és békeesség. A náciizmusban a zsidókat tették felelőssé minden rosszért, és népiptás lett belőle. Ha másokra elkövetőként tekintünk, miközben mi vagyunk az áldozatok, ennek erőszak, forradalmak és háborúk a következményei. Jelen társadalmunkban is nagyon sok a gyűlölet, mások hibáztatása és rágalmazása árán mi ártatlan áldozatoknak látjuk magunkat, és az igazságunk érvényesítése okán sokkal nagyobb igazságtalanságokat követünk el, mint ami minket ért. Ez persze általánosítás, de az óemberi természetünk nagyjából így működik.

Így történhetett meg, hogy amikor rendőri túlkapás következtében meghalt egy amerikai színesbőrű fiatalember, senki sem vizsgálta, hogy többek között rablással, pénzhamisítással is foglalkozott, és éppen a hamis pénzzel fizetés közben érték tetten, ő is ártatlan áldozattá vált. Tudomásom szerint még szobrot is emeltek neki. A túlkapást elkövető rendőr természetesen megkapta a sokéves börtönbüntetését, de ez

kevésbé érdekelte az embereket. Ha nő és férfi áll egymással szemben egy perben, akkor a nőnek van előnye az automatikusan agresszorral kikiáltott férfival szemben, mert feltételezés alapján az áldozati bónusz nála van. Gyorsan gyártjuk a sztereotípiákat. A színes bőrűek áldozatai a fehéreknek, a nők a férfiak erőszakosságának, a gyerekek a szülői és pedagógusi önkénynek... Egy

áldozati hierarchia alakult ki, ahol előnye van a színes bőrűeknek a fehérekkel szemben, a nőknek a férfakkal szemben, a sokféle szexuális mássággal élőknek a heteroszexuálisokkal szemben, a hátrányos helyzetűnek a nem hátrányos helyzetűvel szemben, a szegénynek a gazdaggal szemben.

Az a cél, hogy ne a felelősséget, hanem az áldozati voltot hangsúlyozzuk. Onnantól, hogy valaki magára veszi az áldozati címkét, nem vethetem fel a felelősségét, mert áldozat-hibáztató leszek.

Ezzel szemben az az ésszerű erkölcsi elv, hogy számolni kell a bűn valóságával, és így mindannyian egyszerre vagyunk áldozatok és elkövetők. Van elkövetői felelősségünk is a legtöbb áldozati helyzetben. El kell ismerni, hogy én is vétke

vagyok. Az emberi összeütközésekben akkor jöhet létre valódi megbékélés, ha minden érintett belátja a maga vétkét, ami sajnos ritkán fordul elő. A megbocsátás akkor is kötelező, ha a másik oldalon nincs belátás, de akkor a megbékélés sem teljes. Íme néhány ige, amely a pártatlan ítélethez valóra vonatkozik:

„Az Úr az igaz mérték és mérőserpenyő, az ő műve minden mérőkö.” (Péld. 16:11.)

„Szegénynek se kedvez az ő peres ügyében.” (II.Móz. 22:25.)

„Ne kövessetek el igazságtalanságot az ítéletben; ne nézd a szegénynek személynét, se a hatalmas személynét ne becsüld; igazságosan ítéld a te felebarátodnak.” (III. Móz. 19:15.)

Ha pedig nem követjük Isten tanácsait, akkor az „áldozatkultúra” diktatórikus lesz, nem születik jogos, igazságos ítélet. Ilyenkor nem az igazság számít, hanem valaki „igazsága”, vagyis valójában a hatalomról szól, hogy ki mondja meg és ki diktálja a törvényt.

Jézus Krisztus tudatosan, önként tette le az Ő életét, hogy megmentse azokat, akik hisznek benne. Az Ő áldozata a szeretetről szól, miértünk tette, mivel a mi bűneink következményét vállalta föl. Az Ő áldozata azt üzeni, hogy vállalj felelősséget a sorsodért, és vállalj áldozatot másokért. Itt az áldozat pozitív jelentésű. A legnagyobb áldozat maga Isten volt (Jézus Krisztusban), és a világ mégis őt nevezte ki a fő agresszornak. Az emberek által felállított áldozati hierarchiában az utolsó helyre került. Hímnemű, Ő a seregek ura, elítéli a más nemi identitásokat... Ez levétődik a társadalomban minden hatalmi struktúrára, mert az áldozati kultúra szerint minden hierarchia és uralom gonosz. (Mert különben nem tudna ott lenni.) Ez szüli a lázadást. Isten elleni lázadásunk pedig a magunk életének a leépítésével jár. Az áldozat keresztényi üzenete tehát ez: Isten bűn iránti jogos haragja azáltal oltódik ki, hogy Ő ad engesztelő áldozatot értünk, a saját fiát, aki Ő maga, hogy a haragja így megszűnjön, és kegyelemből nekünk örök életet adhasson.

Áldott legyen ezért az örök és tökéletes áldozataért.

(Az írás Bolyki László és Szabados Ádám *Tűzfal* című podcast sorozatának egyik epizódja alapján íródott) ■

MODERSOHN ERNŐ

A fogadás

Egy kocsmában többen üldögéltek és ittak. A hangulat emelkedett volt. Mindenféléről beszélgettek, végül az asszonyokra terelődött a szó, amiben egyik a másikat akarta felülmúlni. Csak az egyik férfi hallgatott. Ez feltűnt a többieknek.

- És te? – kérdezték. – Te semmit sem mondasz?

- Nem – válaszolta. – Én ebben nem vehetek részt. Nincs semmi okom panaszra a feleségem miatt. Nem szól egy rossz szót sem.

A többiek nevettek, és így szóltak:

- Ilyen nincs.

- De igen! – védte most már a feleségét. – Biztos vagyok benne, hogyha éjjélkor azt mondanám neki, hogy keljen fel és főzzön nekem valamit, minden szó nélkül megtenné.

A többiek nevetése és heccelődése egyre hangosabb lett. Így kiáltoztak:

- Órűtség! Nem fogsz minket átverni!

A férfi azonban kitartott állítása mellett, és megkérdezte:

- Mibe fogadjunk?

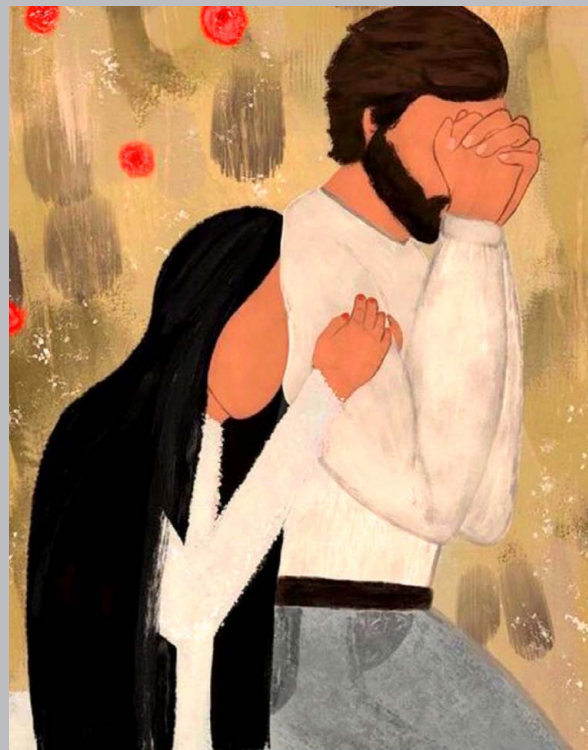
Végül tényleg fogadtak. Rögtön megakartak győződni róla, hogy barátjuk igazat mondott-e. Így hát az egész társaság fölkerelkedett és útnak indult.

Az asszony már régen lefeküdt aludni, hiszen már éjjel is elmúlt, amikor a részeg csapat a házukhoz ért. Férje vezényelni kezdett:

- Asszony, kelj fel és főzz nekünk kávé! Nem látod, hogy vendégeket hoztam?

A vendégek azt gondolták, hogy most aztán jól összeszidja őket. Így szokták meg feleségüktől. De egyetlen rossz szót sem szólt. Rövid idő múlva hallották a csészék zörgését, és nem tartott sokáig, míg kedves arccal behozta a gőzölgő kávé a szobába.

Ez a látvány kijózanította a társaságot, és kezdték magukat szégyellni a csendes, szelíd asszony előtt. Végül az egyik elmesélte neki, hogy miben fogadtak. Utána megkérdezte:

- Hogy tud ilyen kedves lenni ilyen emberekhez, mint mi vagyunk? Hogy képes erre?

Így válaszolt rá:

- Szomorúan látom, hogy a férjem mindent elkövet, hogy tönkretegye magát. Csak egy élete van, hiszen a részegkedőknek nincs örök életük. Ezért szeretném legalább a földi életét kellemessé tenni, amelyet ráadásul úgy megrövidít magának, hiszen más nincs neki.

A kijózanodott vendégek nemsokára szép csendesen hazamentek. A férfi azonban így szólt feleségéhez:

- Mondd csak, mennyire fontos neked a lelkem üdvössége?

Amikor meglátta az asszony könnyes szemét, mert ilyen kedvesen még sohasem hallotta férjét beszélni, neki is könnyek szöktek a szemébe, és megbánta bűnét. Mindketten letérdeltek és imádkoztak, és az Úr Jézus segített ennek a férfinak, hogy más ember legyen belőle.

(Az *Evangéliumi életképek* című könyvből) ■

50 éve iktatták be Szűcs Ferenc lelkipásztort

Ötven évvel ezelőtt, 1974. július 28-án iktatták be a pomázi református templomban tartott ünnepi istentiszteleten és díszközgyűlésen SZŰCS FERENC lelkészt a Pomáz-Budakalász-Csobánkai Református Társegyházközség lelkipásztorának. A jubileum alkalmából kerestük fel Órszentmiklósi otthonában Szűcs Ferencné ZSUZSA nénit, hogy ossza meg velünk emlékeit erről a napról.

- Az előzményekről hadd mondjam el, hogy Feri ötödéves teológus hallgató volt, amikor 1965-ben Madarász Lajos bácsi kirendelte maga mellé Főtra segédlelkésznek. Rövid idő múlva aztán meghívták őt az Egyesült Államokba, és Feri ott maradt három hónapig teljesen magára. Nemcsak a lelkési feladatokat kellett ellátnia, hanem az esperesi hivatal adminisztrációját is neki kellett intézni, mellette készülni a vizsgákra, megírni a szakdolgozatát, nem beszélve arról, hogy kezdő lelkészként olyan kihívások is vártak rá, mint például az első temetési szolgálata, amikor is egy öngyilkost kellett temetnie. Neki kellett megtartania a hittanórákat is, ami azért nem volt egyszerű feladat, mert Főton akkor még minden gyerek járt hittanra. Számomra ez az időszak azért is nagyon emlékezetes, mert ebben az évben érettségiztem, ami után megtörtént az eljegyzés, és a következő év őszén esküdtünk. 52 évig éltünk együtt.

- Aztán Feri '69 őszén kiment Edinburghba ösztöndíjjal. Alighogy hazaért a következő év júniusában, várta a kirendelés Érdligetre. Csak az volt a probléma, hogy a parókia még nem volt kész, így Feri innen Órbottyánból járt ki nyár végéig Érdligetre, amíg aztán végre kiköltözhattünk. Ugyan nem volt központi fűtés és nem volt

Szűcs Ferenc

fürdőkádunk, csak egy labor, de mi ezt akkor nem éreztük olyan tragikusnak, mert a gyülekezet nagyon aranyos volt, egy nagyon jó ifjúsági körrel, ezért nagyon jól éreztük ott magunkat.

- Közben Pomázon megbetegedett a lelkész; Demeter Józsi bácsinak gégerákja lett, így nem tudta a szolgálatokat ellátni, és Madarász Lajos esperes Ferit rendelte ki Pomázra helyettesíteni, majd az is eldől, hogy Feri kerül Pomázra a helyére.

Odaköltözésről azonban nem lehetett szó, mert a lelkészcsalád még nem tudott kiköltözni a parókia-áról, így hónapokig tartott az ide-oda vándorlás Érdligetről Pomázra. Csak

Szűcs Ferencné

'74 tavasza körül kaptak lakást Józsi bácsiék, és mivel addigra egyértelművé vált, hogy az Afrikából visszatért Csákány Pista visszamegy Érdligetre szolgálni, mi kiköltöztünk Pomázra.

- Itt is hasonló kalandos körülmények fogadtak bennünket, mint korábban Érdligeten. Nem volt bevezetve a víz a parókiára, a templom előtti nyomókútról vödörökben hordtuk a vizet. A faluba is csak évekkel később került bevezetésre a víz. De mégsem ez maradt meg bennem, hanem az, hogy milyen kedvesen és szeretettel

BOROSS SÁMUEL LELKIPÁSZTOR
GYAKORNOK VIZSGA IGEHIRDETÉSE

Isten gyermekei

Textus: Róm 8,14-17

„Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljete, hanem a fiúság Lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: „Abbá, Atyám!” Maga a Lélek tesz bizonyosságot a mi lelkünkkel együtt arról, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek, akkor örökösök is: örökösei Istennek és örököstársai Krisztusnak, ha vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk.”

Kedves testvérek! Akinek gyermeke van, bizonyára jobban tudja, de a kisbábak fejlődési szakaszában van egy átmeneti időszak, amikor hogyha az édesanya nincs közvetlen közelben, akkor a kisbaba rögtön sírni kezd. Látom, több édesanya és édesapa mosolyog, szóval ez a jelenség bizonyára ismerős lehet előttük. A fejlődéslélektan ezt „szeparációs szorongásnak” hívja. Természetes módon ez egy nagyon megterhelő időszak, mert ilyenkor az édesapa sem tud segíteni. Az édesanya szinte még a mosdóba se tud elmenni, folyamatosan ott kell legyen mellette, mert amikor nincs ott fizikailag, amikor a baba nem érzi a jelenlétét és nem érzi az érzelmi biztonságot, akkor sírni kezd, akkor a baba fél.

Hogyha kitekintünk a templom ablakain, és megnézzük mindennapjainkat, akkor ezt a szeparációs szorongást láthatjuk a világban is. Távol vagyunk az Istentől, ezért félünk. Nem érezzük az Isten jelenlétét, az Ő folyamatos közelségét, emiatt félünk. Gyakran félünk a másik embertől, hogy ártani fog nekünk; félünk attól a kiszolgáltatottságtól, hogy a másik ember kezében legyen az életünk; félünk attól, hogy megbántanak minket, és félünk attól is, hogyha gyengék vagyunk, elnyomnak minket, ezért megpróbálunk erősebbek lenni, hogy ne tudjanak elnyomni. Ez egy félelem moti-

válta támadás azért, hogy ne nyomjanak el minket. Ezért először támadunk, és avval nyugtatjuk a lelkünket, hogy na, most nem vertek át, nem használtak ki, hanem én jártam túl a másik ember eszén.

Távol vagyunk az Istentől, és félünk, nemcsak a másik embertől, hanem gyakran saját magunktól is. Félünk attól, hogy mit fogunk elrontani; félünk attól, hogy ha nem teszünk meg mindent, akkor valamilyen tervünk összedől; félünk attól, hogy – bocsánat, hogy így mondom – elbénázunk valamit; félünk, hogyha nem figyelünk valamire oda, akkor elcsúszik az egész terv. Félünk saját magunktól, a saját magunk túl nagy felelősségétől.

Távol vagyunk az Istentől, emiatt félünk magától az Istentől is. Ezt gyakran hívjuk úgy, hogy félünk a sorstól vagy a véletlentől. Nem szeretem ezt a mondatot, de sajnos néha én is szoktam használni, hogy minden csoda három napig tart. Ebben – azt gondolom – ez a félelem van benne. Vagy az a félelem van benne, hogyha most jól érezzük magunkat, hogyha most boldogok vagyunk, hogyha most minden rendben van, akkor meglesz majd ennek a bójtje. Félünk az Istentől való kiszolgáltatottságtól; félünk attól, hogy nem hiszünk eléggé, emiatt pedig megbüntet minket az Isten.

Ez az elemi rettegés mélyen beleszővi magát a mindennapjainkba. A kiszolgáltatottságtól való félelem belegyűrűzi magát az életünkbe. Amikor Pál apostol azt mondja, hogy „nem a szolgaság lelkét kaptátok”, akkor erről a testnek alávetett

szolgaságról, erről a szolgálai félelemről beszél. A kiszolgáltatottságtól való félelemről, amikor nem a szabadság tölti be az életünket, hanem a valamitől való tartás.

Az ember – önmagától – ebben a távol-ságban él.

Nagyon érdekes, hogy a mára rendelt őszövetségi igeszakasz arról szól, hogy amikor Izrael népe fogságba kerül, beteljesedik az, amitől folyamatosan rettegett. Egy másik, nagyobb erő elnyomásától félt. Az ember életét valahogy áthatja ez a félelem, ez a távolság az Istentől, és ez meglátszik az életén. Meglátszik Izrael életén is, és fogságba kerül. Mi is távol vagyunk az Istentől, és ez meglátszik az életünkön. Meglátszik azon, hogy hogyan viszonyulunk a másik emberhez, hogy hogyan viszonyulunk saját magunkhoz, hogy hogyan viszonyulunk Istenhez.

Isten látja a fogságot, látja ezt a kiszolgáltatottságot – és közel lép hozzánk. Tudja, hogy mi önmagunktól nem tudunk közelebb lépni hozzá, emiatt egészen közel jön hozzánk, testi-fizikai formában, szinte kiüresíti magát – és Jézus Krisztusban eljön közénk. Azért, hogy ennek a távolságnak a büntetését ne mi hordozzuk el – elhordozza Jézus Krisztus. Ezt hívjuk nagypénteknek. Az Úr, úr a halálán is, és mivel nagyobb a halálán, feltámad. Ezt hívjuk húsvét vasárnapnak.

Az Isten nagyobb annál, mint amilyen távol vagyunk mi az Istentől.

Mi magunktól, Istentől távoli emberek vagyunk, és így leszünk Isten gyermekei-

ivé. Isten úgy néz ránk, mintha mi magunk hordoztuk volna el ezt a büntetést. Jézus Krisztus elhordozta helyettünk, és Isten már így néz ránk. Így lehetünk mi Isten gyermekei, és ezt a gyermekké fogadtatást erősíti meg bennünk a Szentlélek.

Amikor megérezzük ezt a távolságot (és mindig eljön az a pillanat, hogy megérezzük), megérezzük ezt a kiszolgáltatottságot, ezt a félelmet, akkor felkiáltunk. Így kiált fel Pál apostol is: „*Abbá, Atyám!*” Felkiálthatunk az Istenhez, mert az Isten nem egy távoli Isten, nem egy trónon ülő Isten, nem egy nyugdíjba vonult Isten, nem egy hátradőlt Isten, hanem velünk együtt járó, mellettünk álló Istenünk van, aki ismeri a mi minden napjainkat. Ez egy teljesen új istenkép: Atyánk van. Az „*abbá*” kifejezés a legbensőségesebb megszólítás, a legszemélyesebb kapcsolat, a legérzékenyebb, legbizalmasabb megszólítása a gyermeknek. Már nem félek, mert felkiáltok; nem félek, mert Isten gyermeke vagyok. Bár kiszolgáltatottnak érzem magam, bár érzem a félelmet, mégsem félek, mert Isten gyermeke vagyok.

Elnézést kérek, hogy ilyen hosszan taglaltam mindezt, hogy ilyen hosszú kulturális analízisbe fogtunk már rögtön az elején, de azt szeretném, hogy miután rákoncentráltunk arra, hogy nem félek, mert Isten gyermeke vagyok, most nézzük meg az Istennel való kapcsolatunkat a szülői tulajdonságokon keresztül.

Ennek első lépése az, amit úgy olvassunk, hogy „*Akiket a Lélek vezet, azok Isten fiai*”. A „*vezet*” igének itt különböző jelentésárnyalatai vannak. Nem csupán

azt jelenti ez a szó, hogy „*vezet*”, hanem azt is jelenti például, hogy „*hordoz*”. Akiiket az Isten Lelke „*hordoz*”, azok Isten fiai. Ez egy gyönyörű szülői kép. Mint ahogy az édesanya ölbe veszi a gyermeket, vagy mint ahogy az édesanya a baba-hordozóban hordozza a gyermekét, úgy hordoz minket az Isten. Hála Istennek, Csobánkára nagyon sok kisgyermekes család születik, emiatt nagyon sok baba-hordozós családot látunk. Nagyon izgalmas volt látni, amikor a feleségemmel a kisboltban voltunk, hogy az egyik édesanya csak az egyik kezét használja, mert a másik folyton a babája fején van. Így hordozza, szorítja, öleli magához, hogy rajta tartja a kezét.

„*Akiket a Lélek vezet, azok Isten fiai*”. Ez egy végtelen odafigyelésnek, egy végtelen biztonságnak a képe. Pedig a gyermek semmit nem tud a maga biztonságáról. A gyermek semmit nem tehet a maga biztonságaért. Nem a gyermektől függ a biztonsága, hanem az édesanyától. A mi biztonságunk sem rajtunk függ, hanem az Istentől.

Szoktam forgalmi szituációkból hozott példákat mondani a gyülekezetben, ilyen az – biztosan a testvérek is találkoztak már ilyenekkel –, amikor lehetett volna baleset, történhetett volna valami baj, de mégsem történt. Amikor már nem a mi reflexeinken múlt, hogy nem léptünk le a járdáról. Vagy már nem a mi reflexeinken múlt, hogy éppen meg tudtunk állni egy karambol előtt. Vagy már nem a mi ügyességünkön, odafigyelésünkön múlt, hogy nem karamboloztunk. Velem is történt a napokban egy ilyen ráfutásos baleset, és az volt bennem, hogy a saját magam biztonsága egy hajszálon függ. Ha nekem kell vigyáznom saját magamra, akkor egy hajszálon függ a biztonságom.

A mi biztonságunk nem rajtunk áll. A kisgyermek biztonsága nem a kisgyermektől függ. A mi biztonságunk az Istennél van. Nem tudunk vigyázni magunkra, az Isten vigyáz ránk. Sokszor, amikor beszélgetünk egymás között, vagy beszélgetünk keresztény hívő emberekkel, felmerülhet ez a kérdés (vannak ilyen félmondatok), hogy azért kaptam ezt a büntetést, mert nem hiszek eléggé. Jobban kéne hinnem az Istenben. Drága testvérek, a megváltásunk, az üdvösségünk, a mi biztonságunk nem a hitünk mennyiségétől függ. Nem attól függ – el-

nézést kérek, hogy így mondom –, hogy egy tízes skálán mennyire hiszek az Istenben, és hogyha megütök egy bizonyos mércét, akkor eléggé hiszek. Nem a hitünk mennyiségétől, hanem a hitünk tartalmától függ a mi biztonságunk. A mi hitünk tartalma: Jézus Krisztus.

A mi hitünk tartalma: Jézus Krisztus – emiatt nem félek, mert Isten gyermeke vagyok. Isten hordoz engem, és az én biztonságom Istennél van.

Ennek a „*vezet*” igének van még egy jelentésárnyalata. Ez pedig az, hogy „*ösztönöz*”. Akiiket a Lélek „*ösztönöz*”, azok Isten fiai. Ez az előbbi gondolatot viszi tovább: Hogyha az én biztonságom nem saját magamtól, nem a cselekedeteimtől, nem a hitem mennyiségétől, hanem a hitem tartalmától függ, akkor a Lélek „*ösztönöz*”, mivel nem az én jószágomtól függ az én megváltásom. Amitől eddig félttem, ahhoz most már felszabadultan állhatok hozzá. A Lélek maga „*ösztönöz*” erre a felszabadító érzésre, és felszabadulok a körülményeimtől. Énekelni fogjuk majd záró énekként *Dietrich Bonhoeffer* énekét: „Áldó hatalmak oltalmába rejtve csak várjuk békén mindazt, ami jó”. Csak várjuk békén mindazt, ami jó. Ez a felszabadulás érzés: felszabadulok a körülményeimtől, mert tudom, hogy az Isten figyel rám, tudom, hogy az Atyám látja az én szükségemet, tudom, hogy nem hagy magamra.

Beszéltem egy másik gyülekezetből való gyülekezeti taggal, és mondtam neki, hogy milyen izgalmas a mi élethelyzetünk, mert most indul el az életünk, próbálunk félrerakni, próbáljuk beosztani a pénzünket. Azt válaszolta nekem, hogy ő azt tapasztalata az évek során, hogyha a bankszámlája egy bizonyos szám alá csökken, akkor baj van. Akkor el kell kezdeni izgulni, el kell kezdeni félrerakni, jobban oda kell figyelni. Nekem ez nem esett jól, nemcsak az összeg mi-

att, amit mondott, hanem mert nem attól függ az én biztonságom, hogy mekkora szám van a bankszámlámon. Nem attól függ az én biztonságom, hogy eléggé akarom-e azt. Nem attól függ az én körülményeimben való biztonságom, hogy eléggé aggódok-e ezen és jár-e eléggé az agyam ezen. A szereteteim biztonsága sem attól függ, hogy eléggé aggódok-e értük. Felszabadulok a körülményeimtől, mert tudom, hogy az Isten látja az én helyzetemet.

És felszabadulok saját magamtól is. Már nem bizonygatom magamnak, hogy mennyire bűnös, milyen távoli, milyen rossz ember vagyok. Nem ostromozom magam és nem mea culpázom, hanem felszabadulok a saját bűneim alól is. Ekkor már nem a bűnösségemet bizonygatom, hanem a megváltottságomban hiszek. A Lélek erősít meg ebben, mert ezt olvassuk: „Maga a Lélek tesz bizonyosságot a mi lelkiünkkel együtt arról, hogy Isten fiai vagyunk”. Az Isten Lelke az én lelkemmel együtt. Saját magamnak is bizonyíthatom, hogy igen, én távol vagyok, és igen, igaza van a Sátánnak, amikor azzal vádol, hogy önmagamtól nem mehetek az Istenhez, de Jézus Krisztuson keresztül közeledhetek az Istenhez, és akkor felszabadulok a tanúságtételre is.

És ez nem valamiféle vándorprédikátorságot jelent. Nem azt jelenti, hogy mindenkinek az orra alá dörgölöm. Ez azt jelenti, hogy az én életemet annyira áthatja ez a biztonság, annyira áthatja ez a hátradőlés, annyira áthatja ez a nyugalom, hogy amikor mindenki feszült, amikor mindenki aggódik, amikor mindenki figyel, hogy milyen szám van a bankszámláján, akkor én nyugodt tudok maradni. Akkor én higgadt tudok lenni. Akkor én nem félek, mert Isten gyermeke vagyok.

Amikor mindenki feszült, mindenki presztízskérdést csinál mindenből, akkor borzasztó nagy misszió, hogyha valaki nyugodt tud lenni. Ha látják rajtam, hogy az én biztonságom nem a körülményeimtől függ, nem attól, hogy én mit gondolok magamról, sőt nem is attól, hogy mások mit gondolnak rólam, mert az én biztonságom egyedül az Atya kezében van.

A felolvasott igeszakasz utolsó verse így szól: „Ha pedig gyermekek, akkor örö-

kösök is: örökösei Istennek és örökös társai Krisztusnak”.

A szülő hordozza a gyermekét, a szülő ösztönzi a gyermekét, és a szülő „örökséget” ad a gyermekének, és ez az „örökség” bizonyos tekintetben a szenvedést is jelenti. Bizonyos tekintetben azt jelenti, hogy vannak nehézségei a hitnek. Mert az emberek furcsán néznek arra, hogyha valaki nyugodt. Az embereket zavarja a túlzott nyugalom, zavarja, hogyha valaki nem izgul velük együtt. Amikor én félek, a másik ember meg nyugodt, az zavaró tud lenni, és emiatt furcsán néz a világ a nyugodt, keresztény emberekre. Ez bizonyos tekintetben szenvedést jelent. A keresztény, a megváltott ember nem érzi magát otthon a világban, mert körülötte mindenki izgul. Szenvédést is jelenthet, mert a Sátán maga sem látja szívesen ezt a fajta nyugalmat, hogy mi bízunk az Istenben. A Sátán maga sem nézi nyugodtan, hogy mi egyedül Jézus Krisztus keresztthalálát, áldozatát és feltámadását nézzük.

De ez nemcsak szenvedést jelent, hanem épp emiatt az „örökség” jelent egy ígéretet is, hogy majd a mennyben ott ülhetünk az Atyaisten jobbján, hogy már most az örök élet tágasságában élhetünk. Ez a keresztény hitnek az eszkatológikus vonatkozása, hogy már most az örök élet tágasságában élhetünk, és hogy majd ott fogunk ülni az Atyaisten mellett. Azt várjuk, hogy ez a szeparációs szorongás, amit gyakran érzünk a mindennapjainkban, megszűnik, mert ott leszünk az Isten mellett. Ott majd megszűnik a jaj, megszűnik a sírás, megszűnik a szenvedés.

Ez egy hatalmas „örökség”, egy hatalmas ígéret.

Olyan nagy szükség van erre a nyugalomra a világban! Olyan nagy szükség van a nyugodt, higgadt, keresztény emberekre! Olyan nagy szükség van arra, hogy amikor mindenki ordít, mindenki jó tanácsokat, jó tippeket ad, akkor valaki higgadt tudjon lenni az ordítások között! És ebben hatalmas misszió van.

Az 1700-as évek elején Németországban alakult egy úgynevezett Herrnhuth-i közösség. Herrnhut városában volt egy mélyen evangéliumi közösség. Az 1700-as évek elején alakultak meg, és az 1750-es évek közepe felé, vagy az 1750-es években a közösség egy missziós csapata Amerikába ment missziózni. Amikor átkeltek a tengeren, hatalmas viharba kerültek, és már ott a hajón megtértek emberek. Mert amikor mindenki bezárkózott, amikor mindenki elvonult, amikor mindenki csak ordított, mindenki csak izgult, akkor ők összegyűltek a közösségi terekben, énekeltek és imádkoztak. A nagy morajlás közepette az emberek meghallották ezeket az imádságokat, énekeket, kijöttek a kabinjaikból, és odaültek melléjük. Elkezdtek megtanulni az énekeket, és velük együtt imádkoztak. Még Amerikába sem értek, de már voltak megtérők a hajón. Mert amikor mindenki ordított, mindenki félt, mindenki bizonygatta, hogy most meghalunk, akkor ők nyugodtak és higgadtak tudtak maradni.

Drága testvérek, ebben a félelemben, ebben a rettegéssel teli világban milyen nyugodt, higgadt életet élhetünk. Mert mi nem magunkban, nem a körülményeinkben bízunk, hanem egyedül az Atyaistenben. Én már nem félek, mert Isten gyermeke vagyok. Ámen.

(A vizsga igehirdetés elhangzott 2024. június 9-én a csobánkai imaházban) ■

PUSKÁS ATTILA

A túlcsonduló Isten

Egyik nap délutánján szobabiciklizés közben szörfölgetve a tévécsatornák között, a PAX Televízióra kapcsoltam, ahol egy (azt hiszem) görögkatolikus lelkész tartott előadást a lelkiismeretről, és a háttérben kivetített dián ez volt olvasható: „A túlcsonduló ember”. Milyen találó ez a felirat – gondoltam magamban –, de mégsem a lényegre mutat. Inkább a „túlcsonduló Istenről” kellene beszélni, aki által túlcsonduló emberek lehetünk. Hogyan?

Mint egy üdítő zápor a forróságban, mint az élet vize a szomjazónak, úgy kellett nekem ez a hitrístó biztatás: „a túlcsonduló Isten”. Újból felidézte bennem, hogy az Isten kegyelme nem más, mint a túlcsonduló isteni szeretet kiadása, amellyel kifejezi, hogy szeretete birtokba vett, az Ő tulajdona vagyok, az Ő gyermeke Jézus Krisztusban. Mert most, amikor a Hegyi beszédet olvassuk a Bibliaolvasó kalauz szerint, Jézus szinte odaszegez az Ő igazságának képernyőjére, amikor röntgensugarai belém világítanak. Ugyanaz a döbbenet van bennem, mint Lutherben volt: Hogyan találhatom meg akkor a kegyelmes Istent? Vagy még inkább: Hogyan találhat rám az Isten kegyelme? Hiszen ha az a Krisztus törvénye, hogy „*tedd ezt és élni fogsz*”, akkor a „*szerezéseitek ellenségeiteket és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket*” parancsolat alapján bizony semmiképpen sem rám vár a mennyek országa. Hiszen ha az az örök élet evangéliuma, hogy csak az megy be a mennyek országába, „*aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát*”, akkor ez bizony számomra nem jó hír, hanem a lehető legrosszabb.

Persze nem arról van szó, hogy rossz a törvény. A törvény szent, a parancsolat is szent, igaz és jó (Róm 7,12). A Szentírás normáinak alapja az egy, igaz Isten erkölcsi természete – ahogy azt Márkus Tamás András református lelképásztornak az „Isten erkölcsi jelleme, mint a keresztyén etika alapja” című, a Reformátusok Lapjában megjelent kiváló írása megállapítja. A törvény végső mércéje

Isten jelleme vagy természete. Isten Igéje örök érvényű és szükségszerű normákat állít elénk, melyek Isten természetéből fakadnak: nem is állapíthatott volna meg másilyeneket. Ezek olyan örök érvényű, maradandó morális alapelvek, amelyek a történelem minden korszakában minden egyes emberre érvényesek voltak. És ha Isten erkölcsi normái saját változhatatlan jelleméből fakadnak, akkor Ő ezek alapján von felelősségre minden embert, ezért Isten az egész föld bírása lesz azon a rendelt napon, „*amelyen igazságos ítéletet mond majd az egész földkerekség fölött egy férfi által, akit erre kiválasztott, akiről bizonyosságot adott mindenki előtt azáltal, hogy feltámasztotta a halálból*” (ApCsel 17,31).

E szerint, ahogy az Ószövetségben kijelentett törvény a törvényadó jellemét és akaratát tükrözi, ugyanúgy a Hegyi beszéd is. Ahogy a Tízparancsolat igéi, úgy a Hegyi Beszéd igéi is Isten parancsolatai, sőt, a Hegyi beszédben Jézus a törvény érvényességét úgy erősíti meg, hogy mintegy a „négyzetre emeli” (ha a törvény egy mérföldre kényszerít, te menj el kettőre). Ezért ha Jézus mond valamit, az sohasem pusztán „tény”, hanem egyben norma is, ahhoz mindig tartozik egy „kell”. Az ige meg is jegyzi a Hegyi beszéd végén, hogyan álmélkodott a sokaság Jézus tanításán, „*mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van*”. Az a Jézus, akinek „*adatott minden hatalom mennyen és földön*” (Mt 28,18), valóban beteljesítette Ézsaiás próféciját: „*igazán hirdeti a törvényt*” (Ézs 42,2).

Az örök erkölcsi törvényekből tehát maga Isten ismerhető meg; az Isten törvénye elleni lázadásából viszont az ember. Az istenképűségét megtagadni és istenné válni vágyó ember inkább választotta a bűn szolgátságát, mint a Teremtője természetét visszatükröző és az embert önmagától eltávolító szabadságot. Isten szentsége ezért a törvény megtartására képtelen bűnösöket kizárja jelenlétéből, de nem hagyja magára, mert jósága arra indítja, hogy egy új emberben helyreállítsa és befogadja. A túlcsonduló Isten szeretete a kegyelemben ölt testet. Hiszen Isten nemcsak szent, hanem Szeretet. Szeretete túlcsondul önmagán; kiad és betölti az eget és a földet. Emberi testben eljött a bűnösöket megkeresni, hogy – becsületesen szembenézve önmagukkal – bűnbánatra, megtérésre hívja, és kegyelméhez hajtsa a bűnök súlya alatt megfáradt és megterhelt, lábai elé boruló embert. A túlcsonduló Isten szeretetének kiadása tehát: Jézus Krisztus.

Az Ige arról beszél és egész hívő életben azt tapasztaltam meg, hogy az Istennel való találkozásom igazi helye: a bűneim. Minél inkább igazsága elé állít és összetör az Ő szeretete, minél mélyebben látom a szakadékot közöttünk és minél rútabbnak a bűneimet, minél komolyabban veszem méltatlanságomat és érdemteleniségemet, annál inkább óhajtom, remélem, éhezem, szomjazom, vá-

gyom, törekszem akárcsak megérteni Őt, kíváncok ölelő karjaiba omlani, hogy összetört szívemet meggyógyítsa, életemet megújítsa, hogy bocsánatáért, szeretetért könyörögjek, a vele való közösségért. A bűnök terhe alatt porbahullott élet mindig találkozhat Jézusával, mert „Ő az Istennek lehajló szerelme a bűnösökhöz – a bűnökre bocsánat – az elkárhozottaknak üdvösség – a halálra menőknek élet” (Sükös Pál: A keskeny úton). Ő a mi Jézusunk! Ő az, aki szeret minket, aki a legjobban szeret! Ő az egyetlen, aki soha be nem csapott, soha félre nem vezetett, soha meg nem bántott, soha meg nem sértett, aki soha ki nem fosztott minket, mi pedig ő, hányszor becsaptuk, félrevezettük, megbántottuk, megsértettük és megpróbáltuk kifosztani – Ő mégis megbocsátott nekünk! Szegény lett értünk, és magát megüresítve ment a halálba, hogy mi éljünk, bővelkedjünk és üdvözüljünk általa.

Milyen életünk lenne az Ő kegyelme nélkül, csak a törvénynek alávetve?

„Ha nem az Élet kegyelméből élsz, akkor az élet törvényéből kell élned” – írja Stanley Jones Az út című könyvében. „Azt aratod, amit vetsz. Azt kapod vissza az élettől, amit adsz az életnek. Törvény alatt vagy. Az élet adás-vevés lesz – szigorúan üzletszerű. Valamennyi tettetted figyelned kell, mert tudod, hogy visszakapod a pontos ellenértéket. Az élet alapja ilyen módon az lesz, hogy: fizess készpénzben és vigyed – leteszed a készpénzt, vagyis a tetteidet, és megkapod érte az eredményeket vagy következményeket. Nincs meglepetés az életben, nem lehet túlmenni a határon egyik irányban sem. Minden nagyon igazságos és megbízható – de merev és élettelen.”

Hát nem sokkal több ennél az Élet evangéliuma? Sokkal-sokkal több! Az Isten szeretet, és az Ő szeretete ledönti a korlátokat, azért, hogy birtokba vegyen, megváltson és betöltsön jóra képtelen, elveszett, halálra méltó embereket. Kegyelme ingyen adja, és sohasem számolgatja, mit kap érte cserébe.

Stanley Jones azt írja: „Jézus nem azért jött, hogy megmutassa nekünk az utat, hanem hogy megmutassa Önmagát,

mert Ő az Út. Nem azért jött, hogy prédikálja az evangéliumot, hanem hogy legyen evangélium, amit prédikálni lehet.” Jézus olyan bűnösökért jött, akik vele szeretnének élni. Azokat befogadja otthonába. A tékozló fiú történetében „az idősebb fiút kint találjuk a ház előtt: a törvény által él; a fiatalabbikat pedig bent a házban: Szeretetből él. ... Az igazi otthonban a Szeretet uralkodik”

„Igen, Istennek két keze van: a kegyelem keze és a törvény keze.” – folytatja Stanley Jones. „Ha nem akarsz a kegyelem kezéből kapni az életet, akkor

a törvény kezéből kapsz. ... Nem valami veszélyes szabadosság-e ez? Hol van az életnek az a fegyelmező ereje, amelyhez annyira ragaszkodik a modern

kutató tudomány? A világmindenségben a törvény uralkodik, és az ember vagy engedelmeskedik, vagy megtörik. Ez igaz. Ámde az Élet kegyelmében erő nyerünk arra, hogy betöltsük a törvényt, és még többet. A törvény az a kifutópálya, amelyen elindulunk, hogy aztán felszálljunk a szabadság mennyországába.”

De mit jelent betölteni a törvényt? Hogyan vonatkoztatható magunkra Pál apostol meghatározása: „A szeretet tehát a törvény betöltése” (Róm 13,10)?

A törvény alatt álló ember a törvényt csupán megtartani igyekszik. Az előírások betartása, a követelményeknek való örökös megfelelés azonban nehéz teher számára. Ez a vallásosság világa, ami azt gondolja: ez az elvárás, ezt kell tennem, nincs is más lehetőségem, vigyáznom kell, hogy el ne essek.

A kegyelem alatt álló ember azonban a törvényt betölteni igyekszik, ami a szeretet adásában nyilvánul meg, mely – végessége tudomásulvételén túllépve – a lehetőségek útját nyitja meg számára. Nem a törvénynek való engedelmeség a döntő számára, hanem ennél sokkal több: a szeretet. Azt keresi, kinek van szüksége az ő segítségére, kinek adhat abból, amit ő kapott. Ez a hit világa, mely arra törekszik, hogy szeretetének megnyilvánulásai a törvényt egyedül tökéletesen betöltő legfőbb Szeretet felé vonzzák a szeretettet. Ugyanakkor gondolatait, szavait, cselekedeteit szigorú fegyelem alá vonja. „Az Életnek ez a kegyelme a legszigorúbb fegyelem. Sokkal mélyebben fegyelmezi az embert, mint bármilyen törvény tehetné. Ha megtartunk egy törvényt, akkor az külső egyezés szerint történik. De ha megtartjuk a szeretetet, az nem külső egyezés, hanem belső hozzájárulás alapján történik. A szeretet tízszer olyan szigorú, mint a törvény. Ha betöltesz

A törvény az a kifutópálya, amelyen elindulunk, hogy aztán felszálljunk a szabadság mennyországába.

A Psalmus kórus évadzáró koncertje

A június 9-ei istentiszteletünkön tartotta Psalmus kórusunk idei évadzáró koncertjét.

egy törvényt, akkor elvégeztet a kötelességet, és szolgálton kívül vagy, de a szeretetben sohasem lehetsz szolgálton kívül. A szeretet megragad, fogva tart minden pillanatban, és arra ösztönöz, hogy menj túl a határon.”

A szeretet a „szabadság törvénye” (Jak 2,12), mely önuralomra, önmérsékletre és legfőképpen irgalmasságra tanít. Isten megbocsátó, mentő szeretete – ami Krisztus igazságába felöltöztet bennünket – szeretetre indít; kegyelme pedig – ami Krisztus kereszten bemutatott áldozatáért igaznak nyilvánítja a jóra képtelen, elveszett, halálra méltó embert – „önként megnyilatkozó jóságot hoz létre”. „Hasonló hasonlót hoz létre. A kegyelem hálássá teszi az embert; az Adományozó arra indít, hogy mi is adjunk.”

A szeretet az Isten akaratának betöltése. Ezért a kegyelem alatt álló ember akarata meg fog egyezni az Isten akaratával, hiszen ugyanaz a Szeretet munkálja „mind az akarást, mind a munkálást” (Fil 2,13). Ami persze magunktól nem megy. „A keresztyénség nem ma-

gánvállalkozás” – adhatunk igazat Cseri Kálmánnak –, „de meg lehet tanulunk Isten kegyelméből élni”.

Az Isten kegyelméből való életnek azonban van egy „feltétele”: mivel az Isten szeretete feltétlen, ezért a bűnbánatunknak, a magunk alárendelésének és odaszánásának is feltétel nélkülnek kell lennie. Ez nem az Isten elvárása, hanem a visszafogadott fiú szeretet-hálája az eléje futó és őt átölelő atyja felé, és egy olyan új élet, amelyben ugyan még mindig ott leselkedik a bűn, de többé nem

hibáztat másokat, nem kisebbíti a maga vétkeit, nem mentegeti és sajnálatja magát, nem támaszt feltételeket, nem hivatkozik enyhítő vagy felmentő körülményekre, de mindig kész áldozatot vállalni a jóvátételre.

Ahhoz pedig, hogy ilyen őszinte keresztyén emberek legyünk, az szükséges, hogy a túlsorduló Isten Szeretete bennünk legyen, mi pedig Krisztusban. Menny és föld Krisztusban ér össze, ezért a vele való hitbeli kapcsolat a fontos, melynek az Ő keresztye és feltámadása az alapja. Valahol így olvastam,

hogy nem az az örömhír, hogy nincs törvényünk, hanem az, hogy van Krisztusunk! Az a múlhatatlanul fontos, hogy a Jó Pásztor ismerjen bennünket, mint az Ő nyájának juhait, mert az Ő tulajdonai vagyunk, akik hallgatnak az Ő hangjára.

„A Kegyelem keresett engem.
A Kegyelem megvásárolt engem.
A Kegyelem tanított engem.
A Kegyelem megragadott engem.
Ekképp teljesen a magáévá tett.”

*

„Ó, Krisztusom, tudom, hogy a bennem legmélyebben rejlő akarat megegyezik a Te akaratoddal, és amikor betöltöm a Te akaratodat, a magamét töltöm be. Mert Benned érem el teljes növekedésemet – nélkülöd satnya maradok. Szeretnék növekedni abban a kegyelemben, hogy átadjam magam a Kegyelemnek, és abban a szeretetben, hogy átadjam magam a Szeretetnek. Mert akkor növekszem, sőt csakis akkor. Ámen.” (E. Stanley Jones: Az út)

„Íme, itt vagyok, én és a gyermekek, akiket Isten adott nekem.” (Zsid 2,13) ■

PUSKÁS ATTILA

Az önmagunkról való megfélelkezés szabadsága

A tavalyi évben, 72 éves korában hunyt el Timothy Keller presbiteriánus lelkész, a New-York-i Redeemer Presbyterian Church alapítója, a Redeemer City to City társalapítója, számos evangéliumi könyv neves szerzője. A liberális nagyvárosi közegben általa alapított gyülekezet a történelmi keresztyén krédókra támaszkodva lett a kétezres évek közepére New York egyik legnagyobb, több mint ötezer fős gyülekezte, közel ötven leánygyülekezettel, sőt gyülekezetplántáló mozgalomként a világ számos nagyvárosában járult hozzá evangéliumi gyülekezetek megalapításához. Hitvalló gondolkodása a Biblia tévedhetetlenségén, Krisztus Istenségén és a lelki megújulás (újjászületés) szükségességén alapult. Odafigyelt a nagyváros kérdéseire, érzékenységre, de a Szentírás üzenetéből és tanításából semmit nem adott fel.

„Az önmagunkról való megfélelkezés szabadsága” című kis könyvében az 1Korinthus 3,21-4,7 verseiből kiindulva arra a szabadság felé vezető útra invitálja olvasóit, amikor nem kell aggódniuk amiatt, hogy mit gondolnak róluk mások, és elengedhetik az önmagukkal kapcsolatos valamennyi bizonytalanságot.

Tim Keller először azt vizsgálja az ige alapján, mi az oka annak, hogy nincs béke a világban, hogy képtelen az egyik ember békességben élni a másikkal. A széthúzás hátterében Pál apostollal együtt a büszkeséget (felfuvalkodottságot) és a dicsekvést (kérdedést) látja.

A hagyományos kultúrákban egészen a huszadik századig úgy tartották (és a világ legtöbb kultúrájában mindmáig fennáll az a nézet), hogy a világban tapasztalható minden rossz és gonosz dolog abban gyökerezik, hogy némelyek túl sokat gondolnak magukról. A mai modern, nyugati kultúránk azonban abból a feltételezésből indul ki, hogy az emberek az önértékelés hiánya miatt, vagyis azért cselekszenek helytelenül, mert túl keveset gondolnak magukról, tehát minden probléma hátterében a rossz önértéke-

lés áll. A vizsgálatok azonban azt állapították meg, hogy ez nem így van, mégis roppant vonzó ez a szemlélet, mert lehetővé teszi, hogy erkölcsi ítélkezés nélkül foglalkozzunk a társadalmi problémákkal, és nem ró ránk egyéb teendőt, mint hogy támogassuk és felépítsük az embereket – írja a szerző.

A korinthusiakhoz írt első levél ezen szakasza úgy közelíti meg az önértékelés kérdését és az ember énjét, illetve olyan szemszögből láttatja az olvasóval önmagát, amely a hagyományos és a mai modern/posztmodern kultúrák felfogásától egyaránt különbözik. Pál három dologra világít rá ebben a szakaszban: 1. az ember énjének természetes állapotára; 2. a megváltozott énképre (amelyre Pál eljutott, és amelyet az evangélium hív életre); 3. és arra, hogy hogyan változhat meg az énképünk.

1. AZ EMBER ÉNJÉNEK TERMÉSZETES ÁLLAPOTA

Pál arra inti a korinthusiakat, hogy ne büszkélkedjenek az egyik emberrel a másik ellen. Az apostol itt a „büszkeség, büszkélkedés” értelemben általánosan használt *hübrisz* helyett szokatlan módon a *phüszio* kifejezést választotta. Az apostol szóhasználata nem véletlen, így akar megtanítani valamit a korinthusiaknak az ember énjéről (egójáról). A *phüszio* kifejezés szó szerinti jelentése: a rendes méreténél nagyobbra fúj, nagyobbra duzzaszt. Ez a roppant érzéketlen kifejezés egy emberi szerv képét idézi elénk, amelybe túl sok levegő került, ezért akkorára fúvódott a normális méretéhez képest, hogy bármikor meghasadhat.

Pál azt gondolja, hogy természetes állapotában az ember énje is pontosan így fest. Ez a kép négy dolgot sugall az ember énjének természetszerű állapotáról: üres, beteg, nyughatatlan és sérülékeny.

Üres, mert bár fel lett fújva és duzzasztva, de belül nincs semmi. *Sörén Kierkegaard* „Halálos betegség” című könyvében azt írja, hogy az ember szíve természetes állapotából eredően valami mást keres Isten helyett, ami köré felépítheti az identitását. A lelki büszkeség nem egyéb, mint az az illúzió, hogy képesek vagyunk egyedül irányítani az életünket, értékesnek érezni magunkat, és kellőképpen nagyszabású célt találni ahhoz, hogy Isten nélkül is legyen értelme az életünknek. Az emberi egóra alapvetően az jellemző, hogy nem Istenre támaszkodik. Kutat valami után, aminek köszönhetően értékesnek és különlegesnek érezheti magát, s ami értelmet ad a

létének, majd ha rátalált, arra építi fel önmagát. Ám ha valami mással próbáljuk betölteni az eredetileg Istent megillető helyet az életünkben, az a valami mindig túl kicsinek bizonyul, és csak „ide-oda lötyög odabent”.

Másodszor; az ember énje beteg és fáj; a felfúvódott, felpuffadt állapot ugyanis fájdalmas. Az egó gyakran fáj, mert valami nagyon nincs rendjén vele. Valójában rendkívül súlyos baja van. Állandóan felhívja magára a figyelmet, életünk minden egyes napján. Arra késztet bennünket, hogy folyamatosan azon gondolkozunk, jól nézünk-e ki, illetve jól bánnak-e velünk. Némelyek azt szokták mondani, hogy megsértették az érzéseiket, holott az érzéseket nem lehet megsérteni. Az egót lehet megsérteni, vagyis az öntudatunkat, az önzonosságunkat.

Énünk harmadszor: nyughatatlan. Folyamatosan küzd azért, hogy felhívja magára a figyelmet. Állandóan keresi a módját, hogy betöltse a benne tátongó űrt, és két dolgot különös fáradhatatlansággal végez: az összehasonlítást és a dicsekvést. Pál a 6. versben nem csupán annyit mond a korinthusiaknak, hogy ne fuvalkodjanak fel (ne legyenek büszkéek), hanem így folytatja: „*kérkedve az egyikkel a másik ellen*”. Ebben a megnyilvánulásban érhető tetten a leginkább az emberi egó természetes működésének eszenciája – az tudniillik, hogy énünk természetéből fakadóan úgy próbálja betölteni az ürességet és felülemelkedni a kényelmetlenség érzésén, hogy másokhoz méri, másokkal veti össze magát, és pedig szakadatlanul.

C.S. Lewis „Keresztény vagyok” című könyvének a büszkeségről szóló fejezetében rámutat, hogy a büszkeség természetszerűen versengő. Tulajdonképpen a versengés a büszkeség magva. „A gőgös embernek nem telik öröme abban, ha van valamije, csak akkor, ha többje van, mint a szomszédjának. Azt mondjuk, az emberek azért illetve arra büszkéek, hogy gazdagok, okosak vagy jó megjelenésűek, de ez nem így van. Arra

büszkéek, hogy gazdagabbak, okosabbak, jobb külsejűek, mint mások. Ha mindenki egyformán gazdag, okos vagy csinos volna, nem lenne ok a büszkeségre.” Az egónk ezért könyörtelenül hajszol bennünket, szüntelen akcióban van, fáradhatatlanul küzd, és sosem nyugszik.

Végül énünk amellet, hogy üres, beteg és nyughatatlan, igen sérülékeny is. Ez azért van így, mert ha valamit túl nagyra fújnak, óhatatlanul fennáll a veszélye, hogy – akár egy léggömb – ismét leereszsen. Ha levegővel fújuk fel magunkat ahelyett, hogy valami szilárd dolog töltené be a lényünket, hol felfúvódunk, hol leeresztünk, ám ez a két állapot lényegében véve azonos. A felsőbbrendűségi komplexus és a kisebbségi érzés alapvetően egy és ugyanaz. Mindkettő a „felfúvódott állapot” következménye. A magát felsőbbrendűnek érző ember túlzottan fel van fújva (fel van fuvalkodva), és félő, hogy „leeresztik”. A kisebbségi érzéssel küzdő embernél ez már be is következett. Ez utóbbi nemcsak másoknak, de önmagának is azt mondja, hogy gyűlöli magát. Az ilyen ember „le van eresztve”, leeresztve viszont csak az lehet, amit korábban felfújtak. Leeresztve vagy a leeresztés veszélyének kitéve lenni szinte ugyanaz: állapot, amely sérülékennyé teszi az ember egóját.

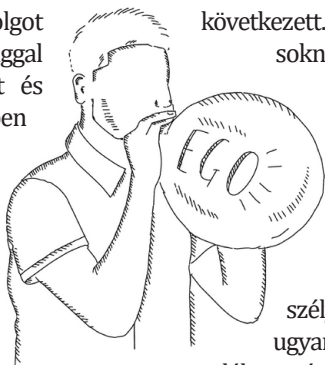
Ilyen az ember énjének természetes állapota – erről beszélt Pál is a korinthusiaknak. Ezek az emberek, akik Pálon vitatkoznak, és azt állítják, hogy különleges kapcsolat fűzi őket hozzá, mérhetetlen büszkeségről tesznek bizonyosságot. Képtelenek élvezni, hogy ismerhetik Pált, mert úgy érzik, arra kell felhasználniuk az apostolhoz fűződő kapcsolatukat, hogy a többiek fölé kerekedjenek a gyülekezetben. Pál szeretné megértetni velük, hogy milyen változáshoz vezet az evangélium, ezért a 3-4. versekben feltárja, hogy neki személy szerint hogyan formálta át az értékességtudatát, önbecsülését és énképét, aminek köszönhetően immár egészen másként működik az egója, mint azelőtt.

2. A MEGVÁLTOZOTT ÉNKÉP

Az 1-2. versekben Pál emlékezteti a korinthusiakat, hogy ő Isten szolgája, ezért feladata van, ám rögtön hozzáteszi, hogy munkája eredményességét illetően vajmi keveset ad arra, hogy akár a korinthusiak, akár földi bíróságok hogyan ítélnék felőle (3-4. versek). Identitástudata a legkevésbé sem függ attól, hogy mit mondanak róla az emberek. „Nem érdekel, mit gondoltok rólam, vagy hogy mit gondolnak mások” – mondja tulajdonképpen az apostol, vagyis értékességtudata, önbecsülése és önzonossága semmilyen módon nincs ahhoz kötve, hogy miként ítélnék és milyen véleményt alkotnak róla a korinthusiak.

De vajon miként lehet eljutni idáig? A lelkigondozók legtöbbje azt felelné, hogy ne törődjünk vele, mit gondolnak rólunk az emberek, hanem egyedül az számítson, mi mit gondolunk saját magunkról. Ne törődjünk az elvárásaikkal sem, hanem arra figyeljünk, mi mit tartunk fontosnak és milyen elvárásokat támasztottunk önmagunkkal szemben. Ha valaki alacsony önértékeléssel küzd a mai modern világban, arra a jelek szerint egyetlen orvosság létezik csupán, és pedig az erős önértékelés felépítése. Arra bátorítjuk az illetőt, hogy vegye észre, milyen nagyszerű ember, és mennyi érték rejlik benne, hogy egyedül állítson mércét maga elé, és azt próbálja megugrani, végezetül pedig saját maga értékelje a teljesítményét.

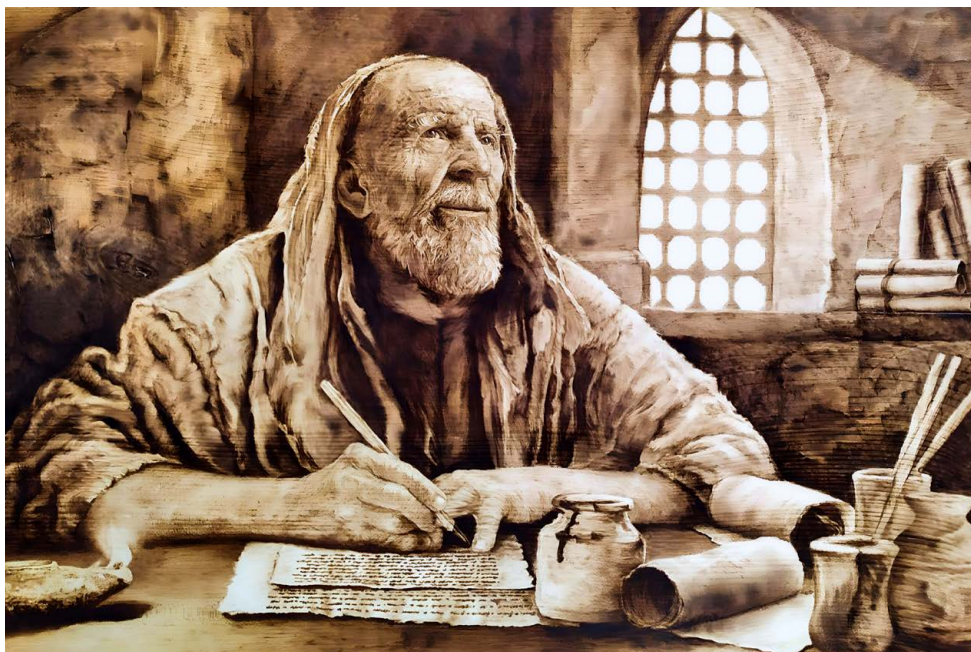

Pál megközelítése azonban merőben más. Ügyet sem vet rá, hogy miként ítélnék felőle a korinthusiak vagy az emberi bíróságok, ám továbbmegy ennél: ön maga fölött sem hajlandó ítéletet mondani. Mintha csak ezt mondaná: „Nem érdekel, mit gondoltok rólam – de az sem, hogy én mit gondolok magamról.” A lelkiismerete tiszta, ám ennek sem tulajdonít különösebb jelentőséget: „*Én ugyan semmit sem tudok magam ellen felhozni, de ez még nem tesz igazzá.*” Tiszta ugyan a lelkiismerete, de jól tudja, hogy ettől még nem feltétlenül ártatlan. Pontosan tudja, hogy csapdába sétál, ha bizonyos elvárások vagy normák teljesítése révén próbál önbecsülésre szert tenni.

Akkor vajon honnan merítette az identitástudatát és az önazonosságát az apostol? Pál itt úgyszólván „lesétál a térképről”, és olyan területet jár be, amely előttünk – meglehet – teljes mértékben ismeretlen.

Pál apostolt az emberiség történelmének legmeghatározóbb alakjai között tartjuk számon. Páratlanul szilárd jellemmel, óriási meggyőző erővel és rendíthetetlen magabiztossággal rendelkezett. Feltartóztathatatlanul tört előre, és semmi sem tántorította vissza. A Timóteushoz írt első levelében ennek ellenére mégis így nyilatkozik magáról: „*Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy a bűnösöket megmentse, akik között én vagyok az első.*” (1Tim 1,15) Bár tisztában van a bűneivel, nem köti azokat önmagához és az identitástudatához. Pál szemében nincs kapcsolat a bűnei között és aközött, hogy ki is ő valójában. Látja a bűneit, de nem hajlandó megengedni, hogy lerombolják az énképét és az identitás-tudatát, ugyanakkor arra sem hajlandó, hogy egyik-másik sikere láttán elégedetten vergesse meg a saját vállát.

Az apostol nincs felfuvalkodva – ellenben fel van töltkezve. Alázatról beszél. Saját bevallása szerint sikerült elérnie, hogy az egója semmivel se követeljen magának több figyelmet bármely más testrészénél. Eljutott odáig, hogy többé nem gondolkozik önmagán. Nem maga körül „forog”! Tegyen bármi rosszat vagy éppen jót, a cselekedeteit immár nem kapcsolja össze az identitásával. Az evangéliumi alázat lényege

ugyanis nem abban áll, hogy többet vagy kevesebbet gondol-e az ember magáról, hanem hogy kevesebbet gondol magára. Aki ilyen értelemben véve alázatos, az nem érzi szükségét, hogy önmagáról gondolkozzon és mindent saját magával hozzon összefüggésbe. Az evangéliumi értelemben vett alázat lényegében véve felhagy azzal, hogy folyton önmagáról gondolkozzon, s ezzel eljut az önmagáról való megfeleledkezés szabadságára – abba az áldott és pihentető állapotba, amely akkor valósul meg, ha az ember végre megfeleledkezik saját magáról.

Az evangéliumi alázat felfuvalkodott egó helyett feltöltkezett egót jelent. Ez az állapot semmi máshoz nem fogható. Vajon a magas önértékeléssel egyenlő? Nem! Akkor talán az alacsony önértékeléssel? Dehogy! A valóban alázatos ember nem öngyűlölő, de nem is önimádó, hanem az evangélium értelmében véve alázatos – vagyis önmagáról megfeleledkező ember, akinek az egója semmiben sem különbözik a lábujjaitól. Egyszerűen csak működik anélkül, hogy magára vonná a figyelmet.

Íme egy hatékony teszt: Az önmagáról megfeleledkező embert nem érinti igazán mélyen semmilyen kritika. Nem hever romokban a hallottak miatt, nem forog álmatlanul az ágyában, és nem rágódik rajta. Hogy miért? Azért, mert aki nehezen viseli a kritikát, az valójában túl nagy

hangsúlyt fektet mások véleményére, vagyis arra, hogy mit gondol róla a környezete. Merőben más a helyzet azzal az emberrel, aki képes megfeleledkezni magáról. Aki felfuvalkodottság helyett fel van töltkezve lelkileg, nem omlik össze, amikor kritika éri. Meghallgatja mások véleményét és lehetőséget lát bennük a változásra. Mert minél inkább megértjük az evangéliumot, annál inkább változni akarunk.

Mindnyáján ilyenekké lehetünk, ha Pál apostol nyomdokaiba lépünk. Eljuthatunk odáig, hogy végre azoknak a dolgoknak is tudjunk örülni, amelyek nem rólunk szólnak. Megtanulhatjuk önmagukért élvezni a dolgokat. Ez az evangéliumi értelemben vett alázat az az áldott állapot, amikor az ember megfeleledkezik önmagáról. Nem többet gondolni magunkról, ahogyan arra a modern kultúrák biztatnak, de nem is kevesebbet, amire a hagyományos kultúrák esküsznek, hanem egyszerűen kevesebbet gondolni magunkra.

3. HOGYAN VÁLTOZHAT MEG AZ ÉNKÉPÜNK?

Vajon hogyan jutott el Pál abba a nagyszerű állapotba, hogy képes volt megfeleledkezni önmagáról? Ha odafigyelünk rá, megérthetjük. Pál ugyanarra vágyott, ami után mindnyáján sóvárgunk, ez pedig nem egyéb, mint egy végérvényes

ítélet, amely megcáfolhatatlanul kimondja, hogy fontosak és értékesek vagyunk. Ezt az ítéletet szeretnénk hallani életünk minden egyes napján, bármilyen helyzetben legyünk és bármilyen emberek vegyenek is körül bennünket. Ez pedig azt jelenti, hogy naponta ítélőszék elé állunk – nap nap után folyton visszarendeljük magunkat a tárgyalóterembe.

Bizonyára észrevettük, hogy Pál is bíróságot említ, amikor azt mondja, nem érdekli, hogy mit gondolnak róla a korinthusiak. Vajon miért teszi ezt, hiszen a korinthusi gyülekezet végtére is nem volt bíróság? Az apostol képletesen fogalmaz. Azt mondja, hogy az önértékeléssel – legyen az akár magas, akár alacsony – az a baj, hogy minden egyes napon bíróság elé kényszerül az ember, ahol azután ítéletet mondanak fölötte. Mindannyiunknak így működik a személyisége. A tárgyalóteremben a vád és a védelem képviselője vár bennünket, és minden egyes cselekedetünk vagy az egyikük, vagy a másikuk számára szolgál bizonyítékul. Vannak napok, amikor úgy érezzük, hogy nyert ügyünk van, máskor viszont határozottan vesztesre állunk. Pál azonban azt állítja, hogy rájött a titok nyitjára. Neki ezentúl nem kell bíróság elé állnia. Ő soha többé nem teszi be a lábát a tárgyalóterembe. Azoknak az időknél vége, mert felette már kimondták a végérvényes ítéletet.

Hogyan lehetséges ez? Pál nagyon egyszerűen fogalmazza meg a választ. Tisztában van vele, hogy a korinthusiak nem nyilváníthatják igazzá, de ő sem nyilváníthatja igazzá saját magát. Az Úr a bírója! Ő az egyedüli, akinek valóban számít a véleménye!

Észrevettük-e, hogy Jézus Krisztus evangéliuma az egyetlen, amely már azelőtt kimondja felettünk az ítéletet, hogy bármit is cselekedtünk volna? Az ateisták gyakran arra építik fel az énképüket, hogy jó emberként élnek. Jónak tartják magukat, és remélik, hogy előbb vagy utóbb ki is mondják felettük az ítéletet, amely megcáfolhatatlanul jó embernek minősíti őket. Számukra a teljesítmény szolgál az ítélet alapjául. A buddhisták esetében is megfelelő teljesítmény

szükséges a kedvező ítélethez, és nincs ez másként a muzulmán hívőkkel sem. Minden egyes napon bíróság elé kell állniuk, hogy ítéletet hirdessenek felettük – és éppen ez a baj. Pál azonban a keresztyén hit hírnökeként azt mondja, hogy nem a teljesítmény szolgál alapul az ítélethez, hanem az ítélet vezet el a megfelelő teljesítményhez.

Az ítélet tehát megszűletett, így ezentúl az ítéletre hagyatkozva cselekedhetünk és teljesíthetünk. Mivel Isten szeret és elfogad bennünket, nem kell azért tennünk dolgokat, hogy jó színben tűnjünk fel, hanem pusztán a cselekvés örömeért cselekedhetünk. Azért segíthetünk másokon, hogy ők segítséget kapjanak – nem pedig azért, hogy mi jobban érezzük magunkat a bőrünkben, és legyen mivel büszkélkednünk.

Hogy ez miként lehetséges? Íme Pál válasza: ő már elhagyta a tárgyalótermet, és véget ért a pere. Miért? Azért, mert Jézus Krisztus állt helyette a bíróság elé. Jézust idézték be és ellene folytattak eljárást. Igazságtalan eljárás volt, amely koholt vádak alapján, részrehajló bírák előtt zajlott, de Jézus nem zúgolódott. Mint a bárány a nyírói előtt, mindvégig néma maradt. Megverték, megostorozták és meggyilkolták. Hogy miért? Helyettünk. Magára vállalta az általunk elkövetett bűnöket, és helyet-

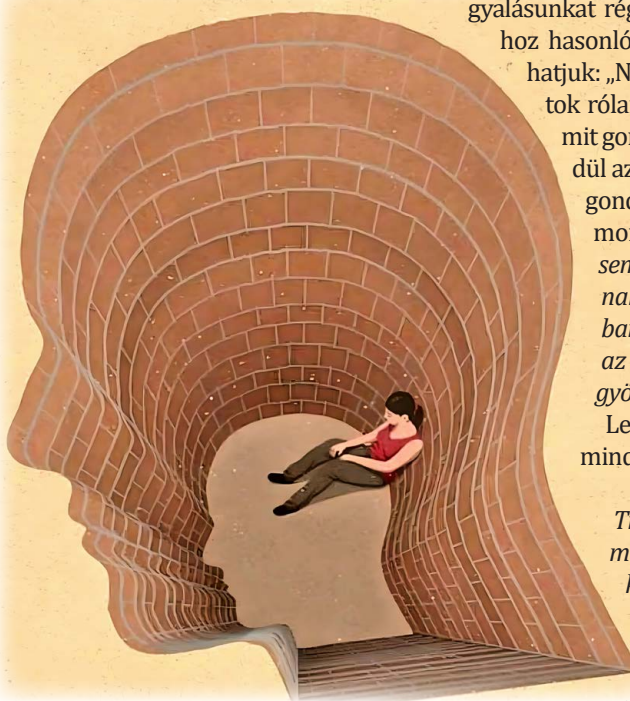
tünk lépett a vádlottak padjára, hogy felettünk soha többé ne ítélkezzen senki. Nem kell tehát egyebet tennünk, mint arra kérni Istent, hogy fogadjon el bennünket arra tekintettel, amit az Úr Jézus tett értünk. Ekkor az a személy, akinek a véleménye egyedül számít, ránk tekint, és a föld minden drágakövénél értékesebbnek lát bennünket. Ugyan mit számít ezek után, ha háborgatnak minket vagy nem vesznek rólunk tudomást? És miért aggódnánk amiatt, hogy mit látunk, amikor a tükörbe nézünk?

*

Az igazi keresztyén identitástudat gyökeresen eltér minden más identitástudattól. Ha felhagyunk azzal, hogy szüntelenül magunkkal legyünk elfoglalva, akkor végre elhagyhatjuk a tárgyalótermet. Az ügyünket lezárják, és kihirdetik az ítéletet.

Lehet, hogy ez nagyon újszerűen hangzik. Talán már évek óta hiszel az evangéliumban, de nap nap után azt veszed észre, hogy már megint ott állsz a vádlottak padján. Nem érzed azt, amit Pál apostol, hanem folyton az ítéletet várod. Ez esetben újra meg újra át kell élnünk az evangéliumot, valahányszor imádkozunk vagy templomba megyünk, ha pedig átéltük, fel kell tennünk magunknak a kérdést, hogy mit keresünk még mindig a tárgyalóteremben. Nem kellene ott lennünk, hiszen a tárgyalásunkat régen berekesztették. Pálhoz hasonlóan mi is bátran mondhatjuk: „Nem érdekel, mit gondoltok rólam – de az sem, hogy én mit gondolok magamról. Egyedül az érdekel, hogy az Úr mit gondol rólam.” Ő pedig ezt mondta: „Nincs tehát már semmi kárhoztatásuk azoknak, akik a Krisztus Jézusban vannak”, és „te vagy az én szeretett fiam, akiben gyönyörködöm.”
Legyen ez valósággá mindannyiunk életében!

Timothy Keller – Az önmagunkról való megelégedés szabadsága – Harmat, Budapest – Koinónia, Kolozsvár, 2015 ■

ÓVÁRYNÉ HERPAI DÓRA

Történelmi tények Cs. Szabó Sándor: Kálvin című regényében

Szeretettel ajánlom a testvérek figyelmébe Cs. Szabó Sándor Kálvin életútját, külső és belső küzdelmeit bemutató történelmi regényét.

A könyv megírását alapos kutatómunka előzte meg. Az író nem hagy kétséget afelől, hogy a regény cselekményének felépítése során kifejezetten törekedett a történelmi hűsége. Több helyen szó szerint idéz Kálvin levelezéseiből (néhol a szerző saját fordításában), máshol lábjegyzetben jelzi, hogy az adott eseményt milyen írott forrásból merítette. A fejezetek időrendben követik egymást, Kálvin életének egy-egy fontos állomására fűzve fel a cselekményt Noyontól Genfig. A szereplőket – akik valós személyek – pontos névvel, születési és halálozási dátummal röviden bemutatja a mű végén.

Az alábbiakban a regény – Kálvin életrajza szempontjából – fontos és hiteles eseményei közül ismertetek néhányat, amelyek a legtöbb olvasó számára újdonságot jelenthetnek.

CSALÁD ÉS TANULMÁNYOK

A Kálvin név használatát Nicolas Cop javasolta, miután Kálvin – genfi tartózkodását megelőzően – Martin Bucernek írt levelét Calvinusként írta alá. Neve eredetileg

tileg Jehan Cauven volt. Édesanyja gyermekkorában meghalt, így a keménykezü apa nevelte a három fivért, akik közül Kálvin kiemelkedően jó eszű volt. Rendkívüli memóriával rendelkezett, a szentírási szövegeket első olvasásra betűszerint tudta idézni. Csendes és visszahúzó, testileg nagyon gyenge fiú volt, aki egész életében gyomorpanaszokkal küszködött. Két fivére pap lett abban a francia kisvárosban, Noyonban, ahol a család élt. Öccsével kifejezetten szoros kapcsolata volt élete végéig.

Kálvin képességeit és szorgalmát felismerve, apja megfeszített erővel teremtette elő az egyetemi tanulmánya-hoz szükséges anyagi háttérrel. Párizsban a hét művészet tudományát hallgatta. Nagyon nyomorúságos körülmények között élt, korrepetálást vállalt és disputákon opponensi szerepet a megélhetésért. Rendkívül tisztá, logikus, meggyőző érvelésével hívta fel magára a figyelmet és szerzett barátokat, támogatókat. Érdeklődése gyermekkorától a Szentírás felé fordult, apja mégsem támogat-

ta a teológiai pályát, ezért a jogtudományok doktora lett. Mégis magasabb szinten ismerte a teológiai irodalmat, mint a legtöbb teológus.

Apja halála után lehetősége adódott arra, hogy családi kapcsolatok révén püspöki titkár lehessen, de nem ezt az utat választotta. Párizsban elkezdett görögül és héberül tanulni, mert egyetértett azzal a gondolattal, hogy ne a fordítás fordítását, tehát a Vulgátát használják a teológia magas szintű művelői, hanem az eredeti szöveget. Görögül olvasta az Újszövetséget: az ekkorra már megjelent Erasmus-féle görög fordítást, ami sokáig közkezen forgott a hitújítók körében.

TÖRTÉNELMI HÁTTÉR

Az 1530-as években járunk, amikor Luther már ismert volt, de Franciaországban a vallási életet Rómához hű papok és teológusok irányították, élén a párizsi Sorbonne egyetemmel. I. Ferenc francia király testvére, Navarrai Margit a hitújítókkal szimpatizált, ezért a király a reformátor Nikolas Copot, Kálvin barátját nevezte ki új rektornak. Cop és Kálvin közösen írta meg a rektori nyitóbeszédet, amelynek központi üzenete – a Római levél alapján – az egyedül Krisztus által, ingyen kegyelemből való üdvösség hirdetése. A nyitóbeszéd a párizsi ferences templomban hangzott el hatalmas felzúdulást keltve, mivel ezeket a gondolatokat Luther tanainak tekintették, és mint illet, eretnekségnek bélyegezte a hallgatóság nagy része. Ez az esemény lett a szikra, amely belobbantotta a hónapok óta érlelődő feszültséget Párizs-szerte. Kálvin mindennek részben előidézője, ugyanakkor elszenvetője is volt.

AZ INSTITUTIO SZÜLETÉSE

A Párizsból való kényszerű menekülést követte egy bázeli időszak, ahol Kálvin nagyon fontos munkába kezdett. Neki látott az Institutio megírásának, és támogatta a Szentírás franciára fordítását, amit unokatestvére, Olivetanus végzett. Kálvin maga írta az ajánlót – valójában egy előszót –, amelyben Jézus szerelmeseinek ajánlja a Szentírást. A franciára fordítás hatalmas költséget jelentett; nagy összefogásra volt szükség a kiadások fedezéséhez, amiből jelentős részt vállaltak a hegyekben élő valdensek. Ekkor a politikai helyzet úgy alakult, hogy a pápisták és reformáltak közös ellenséget láttak az országszerte erőszakos újrakereszteléssel kedélyeket borzoló anabaptistákban. Kálvin felfigyelt, hogy az általa is felforgatóknak, tévtanítóknak tartott anabaptistákat sokan egy kalap alá veszik a hitújítókkal. Úgy gondolta, hogy az fogja meghozni a királlyal való megbékélést, ha megfogalmaz egy olyan hitvallást és magyarázatot, amiből kiderül, hogy a reformáltak a Szentírást tartják igaznak, és egyben elhatárolódnak az anabaptistáktól. Ezzel a céllal írta meg az Institutiot, amit a

királynak ajánlott, és ami országszerte komoly ismertséget hozott neki.

GENF

Részletesen leírja a regény a Genf városahoz fűződő kapcsolatát, küzdelmeit, Farell lelkésszel való közös szolgálatát és élethosszig tartó barátságát.

Fontos esemény, amikor megérkezett Kálvinhoz az a Clement Marot, akit Róma eretneknek kiáltott ki 30 zsoldár lefordítása miatt, és ezért Genf-be menekült Kálvinhoz. Közös munkába fogtak; a cél az összes bibliai zsoldár átfordítása gyülekezeti használatra, éneklésre, ami Kálvinnak szívügye volt. Kálvin felügyelte a teológiai pontosságot, Marot pedig a költészetileg szép, énekelhető szövegről és dallamról gondoskodott.

Szervét Mihály halálának előzményéről is részletesen ír a regény. Szervét – aki a pápai inkvizíció elől szökésben volt – nyilvános vitára hívta Kálvint oltalomlevél fejében. Kálvin elzárkózott ettől, mert a szentháromság-tagadás melletti érvelésnek, mint istenkáromlásnak, nem akart teret engedni. Miután Szervétet elfogták és elítélte a városi tanács, a szerző szerint Kálvin a máglyahalál helyett em-

berségesebb kivégzési módot kért, de a tanács elutasította kérését.

BELSŐ HARCOK

Kifejezetten újszerű Kálvin személyiségének, belső vívódásainak, lelkiállapotának, emberi reakcióinak a bemutatása. Nagyon erős kettősségről ír a regény: Kálvin egyrészt nagyon félt a forrongástól, másrészt mindennél jobban vágyott arra, hogy megtisztuljon az egyház és a keresztyén élet.

Bujkálása idején sokat gondolkodott, vívódott. Nagyon megterhelte az az íge, mely szerint a lámpást nem azért gyújtják, hogy a véka alá rejtse (Mt 5,15). Sokáig úgy érezte, hogy még nem áll készen arra, hogy világítson. Nem volt kérdés számára, hogy a római egyházi gyakorlat és a római tanítás nem krisztusi, ugyanakkor ellenére volt az a káosz is, amit a hitjavítók körében sokszor tapasztalt.

Cs. Szabó Sándor regénye rengeteg új információt tartogat úgy Kálvin személyével, mint a reformáció korának emberi küzdelmeivel kapcsolatban. Érdekes hozzáolvasni a hivatkozott részeket hol a Szentírásból, hol az Institutióból, így valódi hitmélyítő utazásban lesz része az olvasónak.

Cs. Szabó Sándor: *Kálvin – A Kálvin Kiadó és a Harmat Kiadó közös kiadása, 2023* ■

A Kiránduló kör túrája Július 27-én Túrakörünk Esztergomba látogatott.

KOVÁCS GERGŐ

„Tetszik a gondolat, hogy az Ifi közösségünknek Jézus is a tagja”

Áldás, békesség! OSVÁTH ZITA vagyok, 15 éves. A Szentendrei Református Gimnáziumban tanulok. Egészen kicsi korom óta járok a gyülekezetbe, az ifjúsági alkalmakon pedig két éve veszek részt, a konfirmációm óta. Nagyon szeretek az Ifibe járni, a legtökéletesebb zárása a hetemnek, ráadásul a következő hétre is erőt ad.

- Hogyan segíti az Istennel való kapcsolatodat az Ifi közössége?

- Hajlamos vagyok arra, hogy ne foglalkozzak az új dolgokkal, amiket Jézus üzen nekem. Erre különböző kifogásokat találok, hogy nincs elég időm rá, hogy nem kell Bibliát olvasnom, mert úgy sem érteném. De az Ifi-alkalmak újra és újra ráébresztenek, hogy a Jézussal való kapcsolat mindig megújul, hogy a Biblia mindig tartalmaz olyan igéket, amikre éppen szükségem van az életemben. És ezért szüntelenen hálát adok az Úrnak, mert ha nem lenne Ifi, akkor biztosan távolabb érezném magam tőle.

- Mit választanál inkább ifitábor vagy csendeshétvége, és miért?

- Ez egy nagyon nehéz kérdés, ha már muszáj választani, akkor azt mon-

dom: csendeshétvége. Mert ott nincs annyira meleg, valamint megismerhetjük az új ifiseket, és úgy gondolom, hogy rövidebb időre könnyebb kiszakadni a munkából és a tanulásból, így az idősebb ifitáborok is tudnak jönni. A csendeshétvége olyan, mint egy rapid ifitábor, és a tanév kellős közepén nagyon jól jön.

- Mi a legviccesebb emléked az Ifivel eddig?

- Mindig történik valami olyan, amin rengeteget tudunk nevetni, a legrosszabb szöviccektől kezdve a lelegehetlenebb helyzetekig. Idénről a legviccesebb emlékem, amikor Samuval és az Érfalvy testvérekkel mentünk haza, és a lehangosabb zene és legnagyobb száguldozás közepette kiesett a kocsik egyike ablaka. Tudom, ez

most nem hangzik olyan viccesen, de ha az ember odaképzeli magát egy teljesen sötét utcáskára bőmbőlő zene közepette, késő este, akkor azért elég jól tudja magát érezni.

- Gyakran hozol süteményt az Ifi-re. Mik azok az ételek, amik az Ifi kedvencei szerinted?

- Általában muffint szoktam vinni, mert az gyorsan elkészül, de azt hiszem, a brownie megy a legnagyobbat az Ifi körében. Meg kéne tanulnom sósnygyest is sütni, mert az a kiéhezett ifitáboroknak tökéletes táplálék. Szerintem nyugodtan kijelenthetjük, hogy az Ifi idején kedvence a gyros, bár csak egyszer fordult elő gyrososzás mint program, remélem azért a jövőben még megismétlődik.

- Mi / ki ami / aki nélkül nem tudod elképzelni az Ifi-alkalmakat?

- Az Ifi-alkalmakat nem tudom elképzelni a fantasztikus ifivezetőink nélkül, és amik nekem még nagyon fontosak, azok a beszélgetések. Ilyenkor az ígéről is rengeteget tanulok, az ifis társaimtól és ifivezetőimtől is, és persze a köztes beszélgetéseket is szeretem, a mindenféle bohóckodással együtt.

- Mit köszönhetsz az Ifinek?

- Rengeteg csodálatos embert ismerhettem meg az Ifi által, mind az ifivezetőinket és az ifiseket is beleértve. Nagyon tetszik a gondolat, hogy az Ifi közösségünknek nem csak mi, hanem Jézus is a tagja.

*

Nyilas Anna kérdésére, hogy szeretem-e a kapros pizzát, a válaszom: nem. Úgy gondolom az emberiség egyik legnagyobb baklövése, de ízlés kérdése.

A kérdésem a következő Face to Ifi szereplőjéhez, hogy mit gondol, mi az Ifi lényege (érti aki érti)? ■

KOVÁCS GERGŐ Megmentő

Ments meg, ments meg, Istenem,
az aksi lemerül, megégek.
Mutasd meg, hogy élni érdekem,
hinni taníts, Uram, mert félek.

Már nem posztolok, nem írok,
csak féltve őrzöm, hogy félek.
Körülöttem sírnak a sírók,
s hozzájuk én is levitézlek.

Ne keressen, ne virrasszon,
ne keljen fel értem a Nap.
Krisztus, Te légy horizontom!
Boldogok, kik odatartanak.

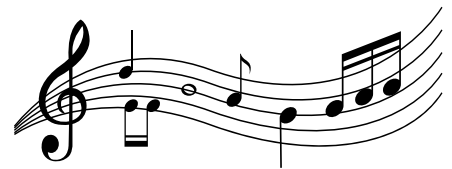
Ez egy belső nyugalanság,
hogy szeretnem kéne és pont.
Mondd, hogyan jutok vissza hozzád,
mi jó volt bennem megingott.

Hála ölel, hála kelt s nyugtat,
csak tanításod nem hálálom.
Egyedül sírok, alszok s mulat
hitem, mert Tenálad sem találok.

Ments meg, ments meg, Istenem,
ha hitemben már nem vagyok.
Az váltsen meg, ki meghalt értem,
s azt váltsam meg, kiért meghalok.

Pályi Viktória
Isten szövetségébe lépett

Papkerti koncert

Június 16-án Papkerti koncert volt parókiánk udvarában. Köztünk szolgált a Notturmo quartet. A vonósnégyes előadásában Maurice Ravel: F-dúr vonósnégyesének I. tételét és Wolfgang Amadeus Mozart: G-dúr vonósnégyesét (no.14. K387) hallgathattuk meg.

SEBESTÉNYNÉ JÁGER ORSOLYA LELKIPÁSZTOR

Hálaadásotok legyen mind bőségesebb!

Van egy kedves, különleges dobókockám. Nem számok vannak az oldalain, hanem szavak. Ilyenek, mint: „Uram, adj nekünk...” „Jó Atyám, bocsáss meg...” „Teremtőnk, áldd meg...” Időnként beviszem az iskolába a kisebb gyerekeknek, hogy a kockán át is segítsen, tanítsen bennünket Istenünk. Ugyanis mindegyik oldala egy-egy imádság kezdete. Szemlélteti számunkra azt, hogy életünk folyamán sokféleképpen fordulunk – és

kell is hogy forduljunk – az Úrhoz. Az imádság olyan, mint egy őszinte beszélgetés valakivel, akit nagyon szeretünk. Sőt, az imádság olyanná válhat, mint a lélegzetvétel, mely nélkül nincs életünk.

Most a hálaadásról szeretnék közösen gondolkodni, elmélkedni veletek: Mit is jelent hálát adni? Hogyan lehet szívből hálát adni, és miért kéri Isten, hogy adjunk hálát Neki? Miért jó nekünk, ha megtanulunk hálaadó szívvel élni?

A Kolossébeli igeszakasz arra hív minket, hogy hálaadásunk legyen egyre bősége-sebb, s nem véletlen, hogy ezt emelem ki. Mielőtt azonban erről lenne szó, hadd idézzek egy olyan történetet az Újszövetségből, melynek központi témája a hálaadás. A tíz leprás történetére gondolok, melyben tíz nyomorult, kirekesztett és szenvedő ember kiált az arra haladó csodás Gyógyítóhoz, Jézushoz, reménykedve, hátha történik valami változás az életükben. E csodás Gyógyító pedig mindig hallja a beteg, fájdalmas szíveket, lehajol hozzájuk, hogy segítsen. Mind a tíz meggyógyul, már útközben, amikor Jézus tanácsára, az ószövetségi törvényeket követve elindulnak a papokhoz. Mivel hit által engedelmeskedni tudtak, már útközben megtisztulnak e gyilkos kórból. A tízből azonban csak egy megy vissza, hogy hálát adjon.

Nagyon elgondolkodtató része, üzenete ez Jézus tanításának. Tíz százalék több a semminél, de nem sok. Most ilyen szempontból is érdemes megállni egy kicsit, és elgondolkodni: hova tartozom? Ott vagyok-e abban a tíz százalékban? Akarom-e komolyan venni, ami velem történik az életem folyamán, szeretném-e meglátni, hogy van Valaki, aki se-

gíteni, vezetni szeretne? Ott van, és hallja a nehézségek között elmondott kétségbeesett kiáltásaimat, panaszaimat? Ott van, és közbelép, változtat, nemcsak a körülményeimet, hanem olykor engem is, a hozzáállásomat? Vajon annyira, olyan mélyen engedem-e a változtatást, hogy később tudatára ébredek: nem az én érdemem, hogy a dolgok jól sikerültek, hogy kimenekültem egy bajból, egy betegségből, egy anyagi válságból, hogy szeretteim jobban lettek? Megköszönöm-e igazán és hálás szívvel, amikor már túl vagyok valamin? Sőt, a következő ilyen megszorult, nehéz helyzetben visszaemlékezve, meg tudom-e köszönni akkor is, amikor még benne vagyok a bajban, a „lelki leprában”, hogy Isten segíteni fog? Így vagy úgy, de segíteni fog nekem?

Az a tizedik pedig samáriai volt. Nem kötötték a rituálék, a szabályok, a külsőségek. Egy valami viszont kötötte: a lelkiismerete. Minden bizonnyal erre a kis hangra hallgatva tudott visszamenni Jézushoz, hogy megköszönje, ami történt.

A Szentírásban nagyon sokszor és sok helyen van szó a hálaadásról. Az ószövetségi zsoltárok sokszor és sokféleképpen tanítanak erről. Az evangéliumok tük-

„Mivel tehát már elfogadtátok Krisztus Jézust, az Urat, éljétek is őbenne. Gyökerezzetek meg és épüljétek fel őbenne, erősödjétek meg a hit által, amint tanultátok, és hálaadásotok legyen egyre bősége-sebb.” (Kol 2,6-7)

rében azt is jól látjuk, hogy Jézus is sokszor ad hálát földi útja során az Atyának. Az étkezések előtti hálaadása arra tanít, hogy nem természetes sok minden, amit mi annak veszünk. Lázár sírja előtti sírásával és hálaadásával pedig talán azt akarta reánk hagyni, hogy már akkor is lehet hálát adni, amikor a csoda még meg sem történt.

„Hálaadásotok legyen egyre bősége-sebb” – kéri tőlünk Pál apostol a Kolossébeliekhez írott levélben. Mit jelent ez, miért fontos, hogy hallgassunk e jó tanácsra?

Egyrészt mutatja nekünk, hogy lehet úgy élni, hogy a mindennapok apró dolgai mögött is észrevesszük Isten jelenlétét. Meglátjuk, hogy nem vagyunk egyedül, hogy a gondviselés nemcsak egy szép és szent fogalom, hanem megélhető valóság. Ha megtanulunk hálaadó mentalitással élni, akkor derűsebbek, nyíltabbak, bizakodóbbak, erősebbek leszünk, akkor a Sátán támadásai sem fognak ki rajtunk, és a hitünk olyan lesz, mint egy pajzs, ami meg tud védeni. Nem engedi, hogy lelkileg összetörjünk a megpróbáltatások idején.

Ehhez azonban nagyon fontos látnunk, mi van ennek az igeversnek a mé-

lyén, mindjárt az első sorokban. Ezek a szavak ugyanis nem véletlenül kerültek pont így és pont oda.

Az első fontos gondolat: „Mivel tehát már elfogadtátok Krisztus Jézust...” Enélkül nem megy. Ha valaki még nem akar, ha halogat, aki nem érti a megterés sürgető fontosságát, az azt sem érti meg, hogy Isten jelenlétében élhetünk. Meg kell térni! Enélkül nem tudunk hálát adni, sőt észre sem vesszük, mennyi mindenért adhatunk hálát. Kérni kell, hogy meg tudjunk térni. Ez az első álmomás, amit nem szabad és nem is lehet kihagyni. Isten könyörülő, szerető Úr, aki lehajol hozzánk és segít, hogy az Ő szemével lássunk, hogy vágyjunk megtisztító közelségére.

A második jó tanács is nagyon fontos: Ha hiszünk Krisztus értünk ontott vérében, Krisztus személyében, jelenlétében, akkor a cselekedeteink, a szavaink, gondolataink ne cáfoljanak rá erre! Vagyis éljünk Őbenne! Éljünk úgy, ahogy azt Pál apostol megfogalmazta: „Őbenne élünk, mozgunk és vagyunk” (ApCsel 17,28).

Talán segít ennek megéléséhez egy másik gondolat: Éljünk úgy, amikor senki sem lát, mintha mindenki látna, és amikor mindenki lát, mintha senki sem látna! Éljünk úgy, hogy emlékeztetjük magunkat arra: Velünk az Isten! A jó napokon éppúgy, mint a nehezebb napokon.

S ezt követően még három nagyon fontos segítséget ad ez az igevers ahhoz, hogy a hálaadásunk egyre bőségebb legyen, érdemes ezeket is megfontolni és megtartani:

Gyökerezzünk meg hitben Krisztusban!

Nagyon szép itt ez a szó, mellyel képletessé, szemléletessé válik előtünk hitünk egyik lényege. A növények a gyökér segítségével kapaszkodnak és jutnak táplálékhoz. Legyünk mi is olyanok, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, mely azért tud gyümölcsöt teremni, mert jó földben van! Teremjük idejében a gyümölcsöket, ne túl későn, vagy soha! Az adott pillanatban éljük meg a szeretetet, az adott pillanatban mondjuk ki, tegyük meg, adjuk egymásnak, amit

kell, és ne túl későn, vagy soha! Ne kelljen később bánkódnunk! Ezért fontos a hálaadás lelkiületéhez a meggyökerezés. Innen táplálkozik és

fakad később az a sok jó, melyet adhatunk, továbbadhatunk mi magunk.

A következő jó tanács is nagyon szemléletes: **Épüljünk** fel Őbenne!

A megkapaszkodás után jöhetnek a mindennapok építkezése. Aki már építkezett, az tudja, hogy fokról-fokra, tégláról-téglára, centiről-centire megy ez. Alap (gyökér) azonban szükséges. Jól tudja, akinek nincs pincéje, milyen jó lenne, ha lenne! Milyen erős a ház, ha jó mélyre ástak az alapozásnál!

A lelki építkezés a türelem útját mutatja. Állhatatosságra van szükség ahhoz, hogy valamit végig tudjunk csinálni. Nem szabad feladni! Hosszú és sokszor fáradságos művelet ez, de megtanít bennünket arra, hogy még így is lehet hálát és köszönetet mondani. Sőt, így lehet igazán.

A hitbeni építkezésben Lelke által velünk van az Isten. Ő akarja, hogy ez így legyen. Ne veszítsük hát el bizalmunkat, ha éppen elfogy a téglá, vagy ha túl nehéz egy cementes zsák, vagy ha késik a kivitelező!

S végül a harmadik jó tanács is fontos: **Erősödjünk** meg!

Ha az élet alapja Krisztus, ha türelmesen építkezünk a hitünkkel, akkor meg fogunk erősödni. Ez sem megy teljesen

automatikusan. Tennünk kell ezért, de ebben sem vagyunk egyedül.

Olyan jó reggelente friss kenyeret enni! Olyan jó reggelente friss igét olvasni! Olyan jó tiszta forrásvizet inni! Olyan jó tiszta igei forráshoz nyúlni! A testünk edzés által erősödik. A lelkünk is. A hitünk eleinte gyermeki hit. Lobogó, lelkes, de könnyen kiolthatják a mindennapok próbái. Kiolthatják, ha nem törekszünk arra, hogy edzésben maradjunk, ha nem akarunk megerősödni. Felnőttkori hit kell, olyan, ami túllát a problémákon, és felülről az egészet meri látni. Így tudnak helyükre kerülni a pillanatok kudarcai, így épülhet be a bölcs rálátás is: valamiért ezt kellett megélnünk. Nekünk volt szükségünk akár arra is, hogy valami ne úgy sikerüljön, ahogy mi azt elterveztük. Valaki tényleg jobban tudja, mi kell nekünk.

Ha erősödik a hitünk, annak legfőbb jele az lesz, hogy elkezdünk mások felé fordulni. Szeretnénk adni azoknak az embereknek, akik között élünk. Szeretnénk segíteni, a szeretetet továbbadni.

*

Három képet adott elénk igénk, hogy hálaadásunk mind bőségebb legyen. Ezek alapján tegyük egy kicsit mérlegre az életünket: Tudok-e szívből hálát adni? Nem vagyok-e feledékeny hallgatója ezen a téren az igének? Vajon tudok-e egyre inkább hálát adni, egyre bőségebben, túláradóbban, mint a forrás vize, mely nem apad el? Merem-e, akarom-e más szemmel, a hit szemével látni az életemet? Merek-e, akarok-e ott lenni abban a bizonyos tíz százalékban, melyet a tíz leprás története elénk adott? Mert egyedül ennek a samáriainak – ennek a megvetettnek – mondta Isten Fia: Kelj fel, mert a hited megtartott téged! Emlékszem-e még arra a nagyon fontos alapra, hogy nem a gyógyulás tart meg, hanem a Jézust látó és dicsőítő hit, mely túlmutat a testen, túlmutat a földi dolgokon?

E hit által léphetünk az örökkévalóságba már itt, földi életünk során, és ajándéknak élhetjük meg mindazt, ami most van, ami most történik velünk. Mert akkor megértjük: ha hitben élünk, ha Őreá figyelünk, akkor Isten tette velünk ezt is.

Adjunk hálát Urunk véget nem érő szeretetéért, jelenléteért, áldásaiért – adjunk hálát Önmagáért, Jézus nevében! Ámen. ■

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2024. június 21. • Presbiteri gyűlés.
2024. június 22. • A református Túrákör kirándulása Dobogókőre.
2024. július 15-20. • A Galileai-tenger partján tábor
– Nyári gyermektábor a Véneki Tábor és Kempingben.
2024. július 27. • A református Túrákör kirándulása Esztergomba
a Strázsa-hegyi tanösvényen és a Palatinus tóhoz.
2024. augusztus 12-17. • Ifjúsági tábor Balatongyörökön.
2024. augusztus 21-23. • Napközis tábor:
2024. augusztus 24. • Hálaadás újkenyérért úrvacsorai közösségben.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2024. augusztus 30. • Presbiteri gyűlés.
2024. szeptember 4-6. • Szabadtéri evangelizáció
a pomázi Szent István parkban.
2024. szeptember 13. • Szülői értekezlet az ifjúsági konfirmációra
jelentkezők számára.
2024. szeptember 20. • A Praetorius kamarakórus koncertje
a pomázi templomban.
2024. szeptember 26-28. • Ráday napok (egyházkerületi napok)
Budapesten.
2024. augusztus 27. • Presbiteri gyűlés.
2024. október 4. • Konfirmációi alkalmak indulása.
2024. október 5. • Gyülekezeti kirándulás Pápára.

KERESZTELŐ:

2024. július 14. • **Hergert Miron.**
2024. július 28. • **Nagy Benedek.**
2024. augusztus 11. • **Szupp Johanna, Szupp Miksa, Szupp Titusz**
(Csobánka).
2024. augusztus 18. • **Dancs Emma.**

HÁZASSÁGKÖTÉS:

2024. augusztus 17-én a pomázi templomban erősítette meg
25 évvel korábban tett házassági fogadalmát **Érfalvy Zsolt** és
Érfalvyné Kecskés Bernadett.
2024. augusztus 31-én lép Isten színe előtt a házasság szövetségére
Mohácsi Ákos és **Mohácsi Renáta.**

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2024. január 29-én elhunyt **Balázs László** (†83) testvérünk, temetése
2024. július 15-én volt a budapesti új köztemetőben.
2024. június 5-én elhunyt **Hegyesi Gergely Péter** (†70) testvérünk,
temetése 2024. július 10-én volt a pomázi református temetőben.
2024. június 8-án elhunyt **Rohály Gáborné** (†74) testvérünk,
temetése 2024. július 5-én volt a pomázi református temetőben.
2024. június 28-án elhunyt **Simon Árpád** (†67) testvérünk,
temetése 2024. július 9-én volt a pilisszentkereszti temetőben.
2024. június 28-án elhunyt **Szabó János** (†67) testvérünk,
temetése 2024. július 18-án volt Pomáz város ravatalozójából.
2024. június 28-án elhunyt **Vas Jánosné** (†86) testvérünk,
temetése 2024. július 22-én volt Pomáz város ravatalozójából.
2024. július 5-én elhunyt **Makó Jánosné** (†86) testvérünk,
emlékére 2024. augusztus 16-án megemlékezést tartottunk
a pomázi református templomban.
2024. július 25-én elhunyt **Móni Istvánné** (†71) testvérünk,
temetése 2024. augusztus 8-án volt a pomázi református temetőben.
Isten vigasztalását kérjük a gyászoló családoknak!

**Gyülekezeti újságunk következő száma
várhatóan 2024. október 20-án
jelenik meg.**

„átment a halálból az életbe”
(Jn 5,24)

Elhunyt Loránt Gábor lelkipásztor

2024. június 22-én életének 70. évében
visszaadta lelkét Teremtőjének **LORÁNT GÁBOR**,
gyülekezetünk egykori beosztott lelkésze, később
a Budapest-Újpest-Belsőváros Református
Egyházközség lelkipásztora. Búcsúztatója 2024.
július 7-én volt az Újpest-belsővárosi református
templomban; temetése július 16-án volt a
Farkasréti temető Makovecz terméből.

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1., **Telefon:** 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke út 9.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: www.pomaz.reformatus.hu

Facebook: facebook.com/pomazcsobankareformatus

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 11784009-2222253-00000000

Csobánka: 11784009-2222260-00000000

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor

(e-mail: nyilas.zoltan@reformatus.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter,

Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: puskas.attila.dr@gmail.com; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

*Megjelenik kéthavonta 400 példányban,
gyülekezeti használatra, ingyenes terjesztésben.*

Adományokat köszönettel elfogadunk.

TÓTH-GADOS ESZTER

Gyermektábor 2024

Idén a Duna mellé, a Győr közelségében lévő Vének településre vezetett minket Isten, hogy ott mélyüljünk el a gyülekezet gyermekeivel és a szolgálókkal együtt az Ő igéjében. Huszonegy fővel indultunk neki a hétnek, ami sajnos az idő múltával kicsit leforgácsolódott, egy baleset és betegség miatt is. Mindennap imádságban könyörögtünk Istenhez, hogy Ő rendelje ki az erőt, Ő tartsa és gyógyítsa ezekben az embert próbáló pillanatokban is gyülekezetünk kicsi és felnőtt tagjait. Hisszük és reméljük, hogy az imádság ereje érezhetően jelen is volt.

A nehézségek ellenére Isten nagyon szépen rendezte és igazgatta a hét napjait. A héten Jézus csodatételeiről hall-

hattak a gyermekek, melyek mind a Galileai-tenger partjához kötődtek, ezen belül pedig a tanítványi lét is főfókuszává vált a hétnek. A tanítványok elhívása és elküldése, tehát, hogy maguk is mint emberhalászok vezessék Jézushoz az

embereket, szépen keretezte a hetet. A hét többi napján pedig a csodálatos halogás, az ötezer ember megvendégelése és a vihar lecsendesítésének története-in keresztül erősödhettek meg abban a gyermekek, hogy micsoda hatalmas Istenük van. Aki gondot visel minden szükségükről, aki Úr a félelmek felett, akire bátran alapozhatják az életüket azáltal, hogy mint tanítványok követik Őt, és hogy mindaz amit megtanultak Róla, nemcsak nekik, hanem a környezetükben lévőeknek is támasz lehet, ezért bátran meséljenek az Úrról másoknak is.

Emellett kézműveskedés, sor verseny, strandolás a Dunánál, sok játék, közös éneklés, esti mesék és végül pedig egy „Ki mit tud?” tette még szívesebbé a napjainkat. A táborhely árnyas fái alatt pedig a nagy hőség is elviselhető volt.

Én személyesen nagyon hálás vagyok a táborért, először is az ott szolgálók lelkiületéért és a rengeteg segítségért az étkeztetésben, az alkalmak, játékok és a kézműves foglalkozások levezetésében. Idén ifisek is csatlakoztak a szolgálói csapathoz, és nagyon jó volt látni rajtuk is, hogy szívesen vannak jelen és helyt állnak ezekben a feladatokban.

Hálás vagyok a gyerekekért is. Jelen voltak, figyeltek és kérdeztek. Lehetett látni, hogy hatással vannak rájuk a Bibliai történetek, és hogy szívesen gondolkodnak az igéről.

Végül pedig hálás vagyok Istennek azért, hogy minden alkalmat Szentlelke által vezetett és hogy feltöltött engem is. Bár szolgálni mentem, azért, hogy általam kaphassanak a gyermekek valamit Istenből, mégis úgy érzem, gazdagabban értem haza. Engem is megszólított Isten, így a héten együtt formálódhattam én is a gyerekekkel. ■

GYERMEKTÁBOR 2024

Vének

ÁLDÁS

Hű az Isten, ki elhívott titeket az Ő Fiával,
a mi Urunk Jézus Krisztussal való közösségre. Ámen.